

Psykologityön nimikkeistö- ja luokitusopas

Vera Gergov
Petri Näätänen
Mikko Härkönen
Heikki Virkkunen
Taina Jokinen
Riitta Konttinen (toim.)

Ohjaus 6/2019

Psykologityön nimikkeistö- ja luokitusopas

*Vera Gergov, Petri Näätänen, Mikko Härkönen, Heikki Virkkunen,
Taina Jokinen ja Riitta Konttinen (toim.)*

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

© Kirjoittajat ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Taitto: Taittotalo PrintOne Minna Komppa

ISBN (painettu) 978-952-343-341-0

ISSN (painettu) 2341-8095

ISBN (verkko) 978-952-343-342-7

ISSN (verkko) 2323-4172

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-342-7>

PunaMusta Oy

Helsinki, 2019

Saatesanat

Psykologityön palvelutoimintojen luokituskokonaisuuden rakentaminen aloitettiin vuonna 2005 Suomen Psykologiliiton ja Stakesin (nykyinen Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) yhteisprojektina. Luokituskokonaisuuden työstämiseen osallistui laaja joukko psykologian alan asiantuntijoita. Tavoitteena oli rakentaa luokituskokonaisuus, jota voidaan käyttää psykologien tuottamien palveluiden ja työmuotojen kuvaamiseen, ja joka mahdollisimman laajasti kuvaisi psykologien moninaista tehtäväkenttää eri sovellusaloilla. Kliinisen työn lisäksi luokituskokonaisuuteen pidettiin tärkeänä sisällyttää myös muunlaiset psykologien työtehtävät.

Luokituskokonaisuuden avulla pyrittiin myös yhtenäistämään ammattiryhmän työn kirjaamista ja käsitteistön käyttöä sekä tuomaan työtä entistä näkyvämmäksi myös muille ammattiryhmille. Työskentelyssä päädyttiin kuvaamaan psykologin työtä viiden eri ulottuvuuden (dimension) kautta: psykologityön muoto, työskentelykohde, palvelukonteksti, psykologityön vaihe sekä psykologityön vaikuttamisen tavoite. Psykologityön sisällöt jaoteltiin pääryhmiin siten, että välitön asiakastyö, hallinnolliset tehtävät sekä koulutus- ja julkaisu-toiminta voidaan eriyttää toisistaan. Psykologityön palvelutoimintojen luokitusoppaan ensimmäinen versio julkaistiin vuonna 2008.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kentän kehittyessä ja valtakunnallisten tietojärjestelmien rakentuessa alkoi käydä ilmeiseksi, että luokituksia olisi hyvä päivittää ja saattaa ne sellaiseen muotoon, että suora asiakastyötä kuvaavat luokat voitaisiin viedä myös osaksi sähköisiä potilas- ja asiakastietojärjestelmiä. Päivityshanke Suomen Psykologiliiton sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteistyönä käynnistettiin vuonna 2015.

Päivitystyössä nähtiin keskeisenä, että luokituskokonaisuuteen tulisi ottaa mukaan myös psykologityön eri sovellusalat. Yhteistyössä eri sovellusalojen asiantuntijoiden kanssa päädyttiin seitsemään sovellusala-kategoriaan, joiden alle eri sovellusalat saatiin mahtumaan. Koska alkuperäisen luokituskokonaisuuden mukaista ulottuvuuksien määrää ei haluttu kasvattaa, sovellusalat uudessa luokituskokonaisuudessa päätettiin viedä osaksi Psykologityön muoto -luokitusta.

Päivityksen yhteydessä on pyritty yhdenmukaistamaan psykologityön kirjaamisessa käytettyjä luokituksia ja käsitteitä sekä selkeyttämään ohjeistusta niiden käytöstä. Yksinkertaisuuden ja yhdenmukaisuuden vuoksi kirjaamista ohjaavasta dokumentista käytetään tehdyssä päivityksessä nimeä ”Psykologityön nimikkeistö- ja luokitusopas”. Dokumentin päivityksessä on myös yksinkertaistettu psykologityön luokitteluun liittyvää kirjaamista liittämällä jokaiseen palvelutapahtumaan valmiiksi tietyn logiikan mukaan rakentunut koodi (psykologityön muoto), jota kirjaaja voi tarkentaa tarpeen mukaan.

Psykologityön muoto-luokituksen kuvaamisessa käytetään samaa logiikkaa kuin muiden kuntoutus- ja erityistyöntekijöiden ammattialakohtaisissa nimikkeistöissä on käytetty, vaikka luokitusten rakenteessa on haluttu säilyttää psykologityölle ominaiset erityispiirteet. Kuntoutus- ja erityistyöntekijöiden nimikkeistöt ovat joukko tiivistetty-

jä kuvauksia ja koodistoja, joita voidaan käyttää kuntoutuksen parissa työskentelevien työn, palveluiden ja työmuotojen erittelyyn. Kaikille ammattialakohtaisille luokituksille ja nimikkeistöille yhteistä on, että koodien ensimmäisenä kirjaimena on R (Rehabilitation), jonka perään on liitetty kunkin alan oma tunnistus (esim. Ravitsemusterapia (D), ja tässä tapauksessa B = Psykologia) sekä kolmiosainen palvelutapahtuman tunnistus. Psykologityön muotoa kuvaava palvelutapahtuman tunnistus muodostuu yhdestä kirjaimesta ja kahdesta numerosta. Kooditunnukset ovat siis 5-merkkisiä, esimerkiksi RBB00 (Psykologiset interventiot). Kyseisen 5-merkkisen koodin lisäksi palvelutapahtumaa on mahdollista tarkentaa kirjaamalla myös luokituskokonaisuuteen kuuluvat neljä muuta ulottuvuutta (työskentelykohde, palvelukonteksti, psykologityön vaihe ja psykologityön vaikuttamisen tavoite).

Tämän julkaisun yhteydessä luokituskokonaisuuden sisältämät luokat on päivitetty ja julkaistu myös THL:n ylläpitämällä Kansallisella koodistopalvelimella. Psykologityön luokitukset ovat osa kansallisia tietorakenteita ja käytettävissä myös sähköisissä potilas- ja asiakastietojärjestelmissä. Luokituksia suositellaan käytettäväksi mahdollisimman laajasti psykologityön rakenteisessa kirjaamisessa. Luokkien nimikkeitä voidaan käyttää kansallisten otsikoiden alla tarkentavina lisäotsikkoina joko vapaamuotoisena tekstinä kirjoitettuna tai suoraan tietojärjestelmien tarjoamien rakenteiden kautta.

Kuten julkaisun aiemmassa versiossakin todetaan, on psykologin työ niin yksilöllistä ja monipuolista, että kaiken kattavan mallin saavuttaminen ei mitenkään ole mahdollista. Näin ollen yksittäinen psykologi joutuu tätä opasta käyttäessään soveltamaan sen sisältöjä oman työnsä kuvaamiseen parhaiten soveltuvaksi, ja käyttämään omaa harkintaansa siinä, mihin luokkaan annettu psykologipalvelu kussakin tilanteessa kuuluu.

Kiitos alkuperäisen luokituksen laatijoille, sekä erityisesti tähän päivitystyöhön osallistuneille eri sovellusaloilla toimiville psykologeille ja THL:n asiantuntijoille tärkeästä työstänne!

Helsinki 30.4.2019

Vera Gergov
Suomen Psykologiliitto ry

Petri Näätänen
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Mikko Härkönen
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Heikki Virkkunen
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Psykologityön luokituskokonaisuus	10
2.1	Psykologityön yleisemmän tarve ja toteutus	10
2.2	Psykologityön luokituskokonaisuuden kuvaus	11
3	Psykologityön luokitukset	15
3.1	Psykologityön muoto	15
3.2	Psykologityön muoto -luokituksen tarkentaminen sovellusalaakohtaisella tarkenteella	28
3.3	Työskentelykohde	30
3.4	Palvelukonteksti	35
3.5	Psykologityön vaihe	37
3.6	Psykologityön vaikuttamisen tavoite	40
	Liite 1: Psykologityön luokkien kytkeminen kansallisiin otsikoihin	44
	Liite 2: Psykologityön luokituskokonaisuus ja tiivistetyt luokitusohjeet.....	45

1 Johdanto

Psykologityölle on laadittu kansalliseen käyttöön luokitukset, joiden sisältö ja käyttötarkoitus kuvataan tässä oppaassa. Alkuperäinen luokituskokonaisuus, jota nyt julkaistussa oppaassa on päivitetty ja täydennetty, on kuvattu Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakesin vuonna 2008 julkaisemassa oppaassa «Psykologityön palvelutoimintojen luokitusopas» (1). Luokituskokonaisuuden avulla kuvataan psykologin työn ulottuvuuksia eri ympäristöissä ja tehtävissä, joissa psykologit työskentelevät. Luokitukset on julkaistu Kansallisella koodistopalvelimella, mutta toistaiseksi niitä ei ole vielä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmissä hyödynnetty.

Psykologityötä kuvaavia luokituksia on jossain määrin kehitetty myös kansainvälisesti. APA (American Psychological Association) on kehittänyt käsikirjaa (2) WHO:n julkaiseman ICF-toimintakykykäsitteistön käyttöön soveltamisesta, ja viimeisin versio kyseisestä oppaasta on julkaistu vuonna 2001. Oppaan uusinta versiota on työstetty vuodesta 2013 alkaen, mutta sitä ei ole vielä julkaistu. WHO:n tavoitteena on kuvata oppaan uusimmassa versiossa myös ICF-CY-toimintakykyluokitus (International classification of functioning, disability and health: children and youth version), joka kuvaa lasten ja nuorten toimintakykyä. ICF- ja ICF CY -toimintakykyluokitukset on suunniteltu käytettäväksi erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä koulutusta kuvaavissa asiayhteyksissä. Oppaan päivittämiseen on osallistunut myös muita terveydenhuollon ammattijärjestöjä, ja tavoitteena on edelleen yhtenäistää ja täsmentää psykologien ja muiden asiantuntijoiden toimintakykykäsitteistöä sekä tarkentaa toimintakykyyn liittyviä määritelmiä sekä nimikkeistöjä. Kanadan toimenpideluokituksia kuvaavasta oppaasta (3) on julkaistu uusi versio vuonna 2015, ja oppaassa on edellisten versioiden tapaan kuvattuna lyhyesti luokitus psykologityöhön liittyvistä toimenpiteistä. Myös Belgiassa ja Pohjoismaissa on aloitettu toimintaa psykologityön luokittelumiseksi, mutta toistaiseksi aiheesta on erittäin vähän julkaisuja.

Psykologityön luokituskokonaisuudella on useita tärkeitä käyttötarkoituksia. Psykologityön luokituskokonaisuutta tarvitaan mm:

1. Psykologityön systemaattiseen kuvaamiseen ja kehittämiseen

- Psykologi tekee tyypillisesti itsenäistä ja vaativaa asiantuntijatyötä, jossa valmiita ja selkeitä toimintamalleja ei ole määritelty. Lisäksi psykologeja toimii hyvin erilaisissa työympäristöissä. Palvelutoiminnan kirjo on varsin laaja. Työn parempaa tuntemista ja kehittämistä edistää oppaassa kuvattu luokituskokonaisuus, joka pyrkii joustavasti huomioimaan psykologityön monipuolisuuden ja sen erityispiirteet.

2. Psykologityötä kuvaavan yhteisen kielen, terminologian ja käsitteistön synnyttämiseen, levittämiseen ja soveltamiseen oman ammattikunnan keskuudessa

- Psykologityön termejä käytetään vaihtelevalla tavalla. Yritys yhtenäistää käytäntöjä toivottavasti käynnistää rakentavan dialogin psykologitoiminnan ydinkäsitteiden aiempaa tarkemmassa määrittelemisessä.

3. Psykologityön ymmärtämiseen ja työstä kommunikoiduista ammattikuntien välillä

- Psykologityön termistön ja käsitteistön selkeyttäminen mahdollistaa myös paremman kommunikoinnin muiden ammattikuntien kanssa psykologisista palveluista ja niiden erityispiirteistä.

4. Psykologityön termistön yhtenäiseen käyttöön erilaisissa asiakirjoissa, kuten esimerkiksi potilaskertomuksissa ja toimenpidesuunnitelmissa.

- Psykologityön termistön yhtenäinen käyttö erilaisissa hallinnollisissa asiakirjoissa edesauttaa esimerkiksi vertailtavuutta ja asiakkaiden tasapuolista kohtelua sekä myös tarpeenmukaisen hoidon toteutumista.
- Esimerkiksi Psykologityön muoto -luokituksen luokkia voidaan käyttää kansallisten otsikoiden alla tarkentavina lisäotsikkoina. (ks. Liite 1)

5. Psykologityöhön perustuvien hoito- ja kuntoutustoimenpiteiden ja muiden toimenpiteiden määrittelyyn

- Yhtenäinen termistö mahdollistaa näiden toimenpiteiden asianmukaisen määrittelyn ja yhtenäisten käytäntöjen luomisen.

6. Psykologityöhön perustuvien korvauskäytäntöjen perusteiden määrittelyyn

- Yhtenäiset määritellyt toimenpiteet luovat pohjan psykologityön aiempaa täsmällisemmälle hinnoittelulle ja korvauskäytäntöjen perusteiden määrittelylle.

7. Psykologityön tilastointiin

- Psykologityön luokituskokonaisuus mahdollistaa psykologitoiminnan erityispiirteet huomioivan tilastoinnin. Usein psykologitoiminnan tilastoinnissa on vääristymiä psykologityölle sopimattomien luokitusjärjestelmien vuoksi.

8. Psykologityön laadun hallintaan

- Yhtenäinen luokituskokonaisuus lisää mahdollisuuksia tarkkuuteen, vertailtavuuteen, järjestelmällisyyteen sekä läpinäkyvyyteen psykologitoiminnan kuvaamisessa. Tämä luo edellytykset laadun hallinnalle ja kehittämiselle.

9. Psykologien ammattitoiminnan tutkimiseen ja kehittämiseen

- Tieto siitä, mitä psykologit todella tekevät, mahdollistaa psykologeille mm. paremmin kohdennettujen palveluiden suunnittelun sekä muun ammattitoiminnan kehittämisen.

Psykologityön luokitusten käyttäjinä ovat ensisijaisesti potilas- ja asiakasasiakirjoihin merkintöjä tekevät psykologit. Luokitusten muita käyttäjiä ovat toimintayksikköjen hallinto ja työsuunnittelu, laskutus ja tilastointi yksikkökohtaisesti ja kansallisesti. Myös psykologityön tutkijat voivat hyödyntää luokituksia.

Luokitusten laatimisen tekee haastavaksi se, että psykologikoulutus ja opintojen jälkeinen erikoistuminen antavat valmiudet toimia eri toimintaympäristöissä ja eri hallinnonaloilla, kuten työterveyshuollossa, kuntoutuksessa, työvoimahallinnossa ja ammatinvalinnassa, vankilassa, perheneuvoloissa, koulutoimessa, sairaaloissa ja terveyskeskuksissa sekä yksityissektorilla. Toimivan luokitusjärjestelmän tulisi kattaa psykologityön ydinalueet kaikilla eri sektoreilla. Luokituskokonaisuuden päivittämisen yhteydessä on pyritty päivittämään psykologityön ydintoiminnot vastaamaan nykyisiä toimintakäytäntöjä sekä huomioimaan eri sektoreilla tapahtuva psykologityö.

LÄHTEET:

1. Näätänen, P., Bläfield, J., Hakkarainen, S., Hallantie, M., Hynninen, T., Koskinen, S., Musikka-Siirtola, M., Nevalainen, V., Ojala, M., Päiviö, R., Ranta, M., Talo, S., Varjonen, J., & Väänänen, S. (2008). *Psykologityön palvelutoimintojen luokitusopas*. Stakesin ohjeita ja luokituksia 2008:2. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.
2. International Classification of Functioning, Disability and Health. Procedural Manual and guide for Standardized Application of the ICF: A Manual for Health Professionals, WHO 2001
3. Canadian Classification of Health Interventions, 10th Revision, Canadian Institute of Health Information 2015

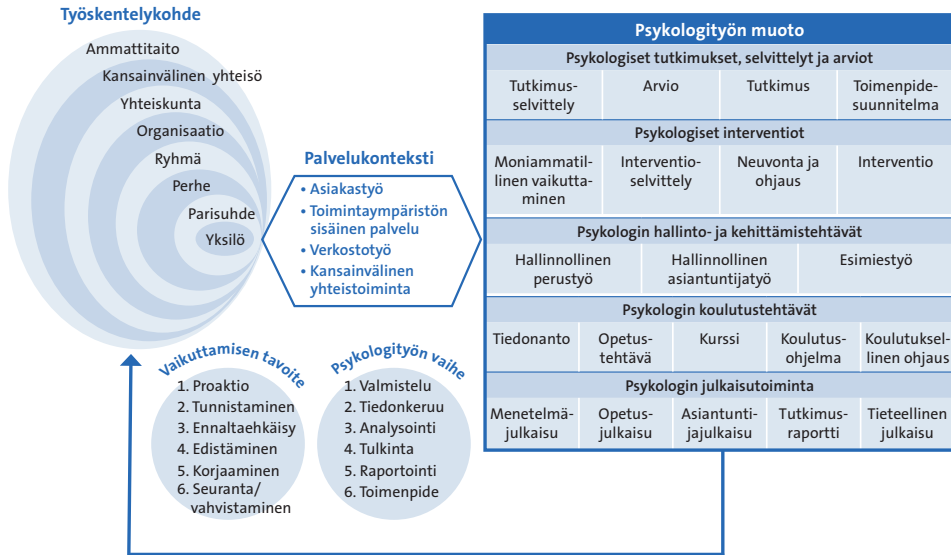
2 Psykologityön luokituskokonaisuus

2.1 Psykologityön yleismallin tarve ja toteutus

Psykologityö kaikessa monipuolisuudessaan ja kompleksisuudessaan tarjoaa sitä kuvaamaan pyrkivälle luokituskokonaisuudelle vaativan haasteen. Luokituskokonaisuuden tulisi kuvata tätä monimuotoisuutta mahdollisimman hyvin todellisuutta vastaavasti ja tarkasti, mutta toisaalta ollakseen käyttökelpoinen ja toimiva järjestelmä, sen tulisi välttää olemasta liian vaikeasti hallittava kokonaisuus. Tähän haasteeseen on pyritty vastaamaan tuottamalla käyttöön kattava ja loogisesti etenevä malli, jota voidaan hyödyntää tarpeesta riippuen useammalla eri tasolla.

Tarkoituksena oli luoda yhteinen perusta, josta käsin psykologityötä voidaan kuvata laaja-alaisesti psykologin sovellusalasta tai toimintaympäristöstä riippumatta. Yhteisestä perustasta on se etu, että se mahdollistaa kommunikoinnin ja vertailtavuuden psykologityön eri sektoreiden välillä ja näin sen pohjalta syntyvä luokituskokonaisuus luo siltoja toisistaan erillään vaikuttavien perinteiden välille. Kaikki psykologityö perustuu jossain määrin ihmisen toiminnan tutkimiseen, tiedon ja ymmärryksen lisäämiseen sekä myönteiseen vaikuttamiseen tämän tiedon pohjalta.

Oppaan ensimmäisessä versiossa kuvattu yleismalli kehitettiin työryhmässä tuotetun, monia sovellusaloja kattavan palvelukuvauskirjon ja toimintamallikuvauksen pohjalta. Tavoitteena oli tuottaa mahdollisimman yksinkertainen malli, joka kuitenkin kattaisi ja erottelisi riittävän hyvin erilaisia keskeisiä psykologisia palvelutoimintoja. Erilaisten työvaiheiden ja kokeiluvaiheen jälkeen malli hioutui käsittämään viisi psykologityön perusulottuvuutta, jotka ovat 1) psykologityön muoto, 2) työskentelykohde, 3) palvelukonteksti, 4) psykologityön vaihe ja 5) psykologityön vaikuttamisen tavoite (ks. kuva 1). Seuraavassa osiossa käydään nämä perusulottuvuudet pääpiirteittäin läpi, ja ne esitellään laajemmin oppaan luvussa 3. Luokituskokonaisuuden päivitetystä versiossa kutakin perusulottuvuutta kuvaava luokitus sisältää myös alaluokat, joilla voidaan kuvata palvelun kannalta keskeiset sovellusalat.

Kuva 1. Psykologityön luokituskokonaisuus

2.2 Psykologityön luokituskokonaisuuden kuvaus

Tässä luvussa käsitellään viisi eri ulottuvuutta (psykologityön muoto, työskentelykohde, palvelukonteksti, psykologityön vaihe ja psykologityön vaikuttamisen tavoite), jotka muodostavat psykologityön luokituskokonaisuuden.

Psykologityön muoto

Psykologityön muoto -luokitus muodostaa psykologityön mallin ja luokituskokonaisuuden perustan. Tämä ulottuvuus pyrkii määrittelemään psykologityön keskeisimmän sisällön. Näiden luokkien muodostamisessa pyrittiin huomioimaan psykologityön monipuolinen luonne ulottuen perinteisestä psykologin asiakastyöstä koulutus- ja hallinnollisiin tehtäviin sekä tieteelliseen tutkimustyöhön. Malli esittää psykologin päätehtäviksi psykologisen tutkimisen, interventiot, hallinnoinnin ja kehittämisen sekä kouluttamisen ja julkaisutoiminnan. Sähköisissä asiakas- ja potilas-tietojärjestelmissä keskeisintä on käyttää luokituksen ensimmäistä ulottuvuutta eli kirjata psykologityön muoto psykologisten tutkimusten ja interventioiden osalta. Psykologityön muoto -luokituksen luokkia voidaan tarkentaa psykologisilla sovellusala-tarkenteilla, joita ovat sosiaali- ja terveystieteiden psykologia, mielenterveyspsykologia, neuro-psykologia, kehitys- ja oppimispsykologia, työ- ja organisaatiopsykologia, ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologia sekä oikeuspsykologia.

Psykologityön muoto -luokitusta voidaan käyttää myös itsenäisenä psykologityön nimikkeistönä vastaavalla tavalla, kuin muut erityistyöntekijät käyttävät omia ammattialakohtaisia nimikkeistöjään.

Työskentelykohde

Työskentelykohde on toinen psykologityön keskeinen ulottuvuus, jolla on itseoikeutettu paikka luokitusjärjestelmässä. Lähes kaikki psykologityö kohdistuu toiseen ihmiseen tai johonkin ihmisistä muodostuvaan sidosryhmään. Psykologityön kohteena voivat olla myös yhteiskunnalliset tai kansainväliset prosessit sekä ammattitaito. Kohteen yksilöity huomioiminen psykologisen palvelutoiminnan luokitusjärjestelmässä on keskeistä mm. siksi, että saadaan tietoa palvelutoimintojen jakautumisesta eri asiakasryhmille.

Palvelukonteksti

Palvelukontekstilla tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä ympäristöä, jossa palvelutoiminta tuotetaan. Psykologi voi toteuttaa palvelutoiminnon suorana asiakastyönä esimerkiksi toimintaympäristön tai organisaation asiakkaalle. Palvelutoiminto voi olla myös organisaation sisäistä toimintaa, jolloin se kohdistetaan ensisijaisesti esimerkiksi moniammatilliselle työryhmälle. Palvelutoiminto voidaan suorittaa myös yhteistoimintana eri toimintaympäristöjen tai organisaatioiden kesken joko kansallisesti tai kansainvälisesti. Palvelukonteksti-ulottuvuudella on näin mahdollista luokitella sellaisia toimintoja kuten suora tai epäsuora asiakastyö, verkostotyö tai kansainvälinen yhteistyö eri muodoissaan.

Psykologityön vaihe

Psykologi toimii työyhteisössään oman alansa asiantuntijana, joka joutuu jatkuvasti keräämään ja muokkaamaan tietoa sekä soveltamaan sitä työssään vaihtuvien tilanteiden mukaan. Psykologin työ on hyvin pitkälti kompleksisten systeemien ymmärtämistä ja niihin vaikuttamista. Tämä työn luontainen vaativuus aiheuttaa sen, että hyvin suuri osa psykologin työstä on ns. hiljaista työtä: tiedon hakemista, muokkaamista, tulkintaa ja päätöksentekoa, jotka muodostavat tärkeän pohjatyön kommunikoinnille ja vaikuttamiselle eri muodoissaan. Usein on vaarana, että tämä vaativa taustatyö ei riittävästi tule huomioitua esimerkiksi terveydenhuollon suoritekirjausjärjestelmissä, jolloin psykologin työstä saattaa muodostua vääristynyt kuva.

Tämän vuoksi on erityisen tärkeää, että psykologityötä kuvaava malli huomioi myös edellä kuvatun taustatyön. Tähän tarkoitukseen käytetään yleistä informaation prosessoinnin ja toiminnan ohjaamisen konsensusmallia, joka koostuu tiedon ke-

räämisestä ja vastaanottamisesta, sen eriaistisesta muokkaamisesta tulkintaa ja päätöksentekoa varten sekä erimuotoisesta toimeenpanosta ja kommunikoinnista tämän prosessin päätteeksi.

Psykologityön vaikuttamisen tavoite

Psykologityön kohteella on oma prosessinsa, johon psykologi yrittää vaikuttaa parhaansa mukaan. Voidaan ajatella, että psykologin toimintaympäristössä on eri vaiheissa olevia sekä hyvään että huonoon suuntaan vaikuttavia voimia, joiden asettamiin haasteisiin psykologin on vastattava. Psykologityön moninaisuutta kuvaa myös se, että psykologi vaikuttaa kohteeseen hyvin erilaisissa vaiheissa. Mikäli prosessia ei vielä ole olemassa tai se on vasta alkutekijöissään, voidaan puhua kehittämisestä tai enakoivasta työstä. Mikäli kyseessä on jo alkaneen prosessin alkuvaihe, voidaan puhua ennaltaehkäisystä, tunnistamisesta tai edistämisestä. Mikäli kyseessä on jo pidemmälle edennyt prosessi, negatiivisten vaikutusten lievittämistä voidaan edelleen edistää tai myös pyrkiä korjaamaan prosessin suuntaa, kuten esimerkiksi perinteisessä sairaanhoidossa. Prosessin kulkua voidaan myös seurata tai vahvistaa jo saavutettuja tuloksia.

Tämän kohdeprosessin huomioiminen psykologityötä kuvaavassa mallissa on tärkeää, koska psykologian vahvuuksiin kuuluu monipuolinen tiedonmuodostus sekä luonnollisista normaaliin kehitykseen kuuluvista prosesseista että epäsuotuisaan suuntaan kehittyvistä dysfunktionaalisisista prosesseista. Niinpä esimerkiksi tieto normaalista kehityksestä, konstruktiivisesta vuorovaikutuksesta ja terveyttä edistävästä tekijöistä kuuluu psykologin perusvälineisiin siinä missä tietämys ongelmallisista prosesseista ja mielenterveyden häiriöistäkin. Psykologityön suunnitelmalliselle luonteelle on myös hyödyksi, jos psykologi pohtii, mihin hän aina kullakin toimenpiteellä pyrkii ensisijaisesti vaikuttamaan.

Luokittelu psykologityön yleismallin pohjalta

Edellä kuvatut viisi ulottuvuutta muodostavat keskeiset raamit psykologityön luokituksille. Luokittelu tapahtuu valitsemalla kutakin ulottuvuutta kuvaavasta luokituksesta tarkka koodi systemaattisessa järjestyksessä. Useimmissa tapauksissa pelkkä Psykologityön muoto -luokituksen koodin (RB^{***}) käyttö riittää kuvaamaan psykologityötä riittävän hyvin. Tätä voidaan tarvittaessa vielä täydentää asiakkuutta, palvelukontekstia sekä palveluprosessia kuvaavilla lisätarkenteilla. Kuvan 2 sisältämällä koodauslomakkeella havainnollistetaan, miten psykologityön kuvaaminen tapahtuu.

Psykologin palvelutoimintojen koodauslomake							
Palvelutoiminnon kuvaus	1. Valitse psykologityön muoto sekä sen tarkenne. Voit tarvittaessa valita tarkenteista RBA10-RBC30 sovellusaloitteen tarkenteen			2. Valitse työskentelykohde	3. Valitse palvelukonteksti	4. Valitse psykologityön vaihe	5. Valitse vaihtamisen tavoite
RBA00 Tutkimus	RBA10. Psykologinen tutkimus selvittely RBA20. Psykologinen arvio RBA30. Kohdennettu psykologinen tutkimus RBA40. Laaja psykologinen tutkimus RBA50. Erytislajaa psykologinen tutkimus RBA60. Psykologinen toimenpidesuunnitelma RBA70. Psykologisen tutkimuksen lausunto	Esimerkiksi: RBB40 Kohdennettu psykologinen interventio tai RBB41 Kohdennettu sosiaali- ja terveyspsykologinen interventio tai RBB42 Kohdennettu mielenterveyspsykologinen interventio tai RBB43 Kohdennettu neuropsykologinen interventio tai RBB44 Kohdennettu kehitys- tai oppimispsykologinen interventio tai RBB45 Kohdennettu työ- ja organisaatiopsykologinen interventio tai RBB46 Kohdennettu ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen interventio tai RBB47 Kohdennettu oikeuspsykologinen interventio	I. Yksilö P. Parisuhde F. Perhe G. Ryhmä O. Organisaatio N. Yhteiskunta M. Kansainvälinen yhteisö E. Ammattitaito	1. Psykologin asiakastyö 2. Psykologin toimintaympäristön sisäinen palvelu 3. Psykologin verkostotyö 4. Psykologin kansainvälinen yhteistoiminta	1. Valmistelu 2. Tiedonkeruu 3. Analysointi 4. Tulkinta 5. Raportointi 6. Toimenpide	1. Proaktio 2. Tunnistaminen 3. Ennaltaehkäisy 4. Edistäminen 5. Korjaaminen 6. Seuranta/vahvistaminen	
RBB00 Interventio	RBB10. Psykologinen moniammatillinen vaikuttaminen RBB20. Psykologinen interventioselvittely RBP30. Psykologinen neuvonta ja ohjaus RBB40. Kohdennettu psykologinen interventio mini-interventio RBB50. Lyhyt psykologinen interventio RBB60. Pitkä psykologinen interventio RBP70. Erytispitkä psykologinen interventio RBP80. Psykologisen intervention lausunto tai yhteenvedo						
RBC00 Hallinto- ja kehittämistehtävät	RBC10. Psykologin hallinnollinen perustyö RBC20. Psykologin hallinnollinen asiantuntijatyö RBC30. Psykologin esimiestyö						
RBD00 Koulutus-tehtävät	RBD10. Psykologin tiedonanto RBD20. Psykologin opetus-tehtävä RBD30. Psykologin kurssi RBD40. Psykologin koulutusohjelma RBD50. Psykologin koulutuksellinen ohjaus	Ei sovellusaloitteen tarkenteita.					
RBE00 Julkaisu-toiminta	RBE10. Psykologin menetelmäjulkaisu RBE20. Psykologin opetusjulkaisu RBE30. Psykologin asiantuntijajulkaisu RBE40. Psykologin tutkimusraportti RBE50. Psykologin tieteellinen julkaisu						

Kuva 2. Psykologityön koodauslomake

3 Psykologityön luokitukset

3.1 Psykologityön muoto

Psykologityön muoto -luokituksella kuvataan psykologisen palvelutoiminnon pääluokka. Luokituksessa on otettu huomioon psykologityön laaja spektri perinteisestä psykologin asiakastyöstä koulutus- ja hallinnollisiin tehtäviin sekä tieteelliseen tutkimustyöhön. Psykologityön muotoa kuvaavia luokkia voidaan tarvittaessa tarkentaa rakenteisessa kirjaamisessa muilla luokituksilla (työskentelykohde, palvelukonteksti, psykologityön vaihe, psykologityön vaikuttamisen tavoite).

RBAoo. Psykologiset tutkimukset

Psykologiset tutkimukset ovat systemaattista psykologisen tiedon ja tutkimusmenetelmien soveltamista johonkin tutkimusongelmaan tai kysymykseen vastaamiseksi. Tässä yhteydessä psykologisilla tutkimuksilla tarkoitetaan psykologin suorittamia asiakastutkimuksia erotuksena tieteellisestä tutkimuksesta tai muusta tutkimustoiminnasta. Nämä tutkimukset voivat kohdistua mihin tahansa psykologityön kohderyhmään, esimerkiksi yksilöön tai organisaatioon. Luokkien määritelmässä on kuvattu käytettyä aikaa tutkimuskontaktien määrällä. Yksi tutkimuskontakti sisältää n. 90 minuuttia asiakaskontaktia. Tutkimusedellytysten ja kysymysten arviointiin sekä orientoiviin tutkimuksiin on suositeltavaa käyttää n. 1–2 tutkimuskontaktia. Konsultatiiviset kannanotot tehdään psykologisen asiantuntemuksen ja asiakasmateriaalin pohjalta.

RBA1o. Psykologinen tutkimus selvittely

Määrittely: Psykologin ennen varsinaista psykologista tutkimusta tekemä valmisteleva työ, kuten asiakkaan esitietojen selvittäminen, psykologisten tutkimusten tarpeen ja tutkittavan tutkimusedellytysten arviointi sekä tutkimuksen kysymyksenasettelun muotoilu siten, että tutkimuksen tuottama tieto palvelee parhaiten potilasta ja psykologin työyhteisöä

Erottelu: Psykologisen tutkimustarpeen arviointi eroaa psykologisesta arviosta siinä, että tässä tapauksessa arvioidaan nimenomaan tutkimuksen tarpeellisuutta.

Esimerkkejä:

- Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa työryhmässä psykologille esitellään asiakas, jolle toivotaan psykologisia tutkimuksia. Psykologi tutustuu asiakkaan tietoihin, miettii psykologisten tutkimusten mielekkyyttä kyseisen asi-

akkaan kohdalla ja muotoilee kysymyksenasettelun asiakkaan ja työryhmän kannalta optimaaliseksi.

- Perheneuvolapsykologi haastattelee vanhempia lapseen liittyvissä huolissa, kartoittaa tilannetta ja sopii tutkimuksien aloittamisesta.

RBA20. Psykologinen arvio

Määrittely: Psykologin muodostama näkemys jostakin asiakasta koskevasta asiasta psykologisen tiedon ja oman asiantuntemuksensa perusteella. Huom. Psykologinen arvio voi olla suullinen tiedonanto, puhelinkeskustelu tai kirjallinen vastaus esitettyyn kysymykseen. Psykologinen arvio ei vielä sisällä varsinaista toimenpidesuositusta, mutta se voi olla esim. osa konsultaatiota, joka tähtää tilanteen arvioimiseen ennen varsinaista toimenpidesuositusta.

Erottelu: Psykologisessa arviossa ei vielä käytetä varsinaisia psykologisia tutkimusmenetelmiä, mikä erottaa sen psykologisista tutkimuksista. Psykologiseen arvioon voi kuitenkin liittyä psykologisen tiedon käyttöä esimerkiksi jo aikaisemmin suoritetuista psykologisista tutkimuksista tai muista esitiedoista. Psykologinen arvio on jäsenneily psykologinen näkemys tilanteesta ja varsinainen toimenpidesuositus koodataan psykologiseksi neuvonnaksi.

Esimerkki:

- Psykologilta kysytään kannanottoa/konsultaatiota siitä, voidaanko aiemmin tehdyn koulupsykologisen tutkimuksen perusteella yksilöllistää oppilaan matematiikan opetus.
- Psykologilta kysytään arviota siitä, minkälaisia vaikutuksia perhetilanteen muutoksella voi olla asiakkaan hyvinvointiin.

RBA30. Kohdennettu psykologinen tutkimus

Määrittely: Psykologin tekemä tutkimus, jossa käytetään korkeintaan yhtä psykologista tutkimusmenetelmää haastattelun lisäksi. Huom. Tässä tutkimuksessa psykologi ottaa kantaa asiakkaan yhteen psykologiseen tai psykososiaaliseen dimensioon, esimerkiksi visuaalisen muistin toimivuuteen, koettuun sosiaaliseen tukeen, persoonallisuuspiirteisiin tms. Jos psykologi käyttää ainoana menetelmänään haastattelua, myös se kirjataan tähän luokkaan. Tutkimuskontakteja on korkeintaan kaksi, ja tutkimuskysymykseen vastaaminen ei edellytä laajaa perehtymistä esimerkiksi taustatietoihin tai aiempiin tutkimustuloksiin.

Erottelu: Kohdennettu psykologinen tutkimus erottuu psykologisesta arviosta siinä, että tutkimuksessa käytetään julkaistua tai yleisessä käytössä olevaa psykologista tutkimusmenetelmää. Tutkimuksessa käytetään haastattelun tukena ainoastaan yhtä testi-

menetelmää, eikä yhdistetä tietoa useasta menetelmästä, kuten laajassa psykologisessa tutkimuksessa.

Esimerkki:

- Psykologi tekee sosiometrisen mittauksen koululuokassa
- Psykologi selvittää asiakkaan itsetuhoisuutta tätä mittaavan menetelmän ja haastattelun avulla
- Neuropsykologin suorittama täsmentävä tai täydentävä tutkimus, kuten esim. muistitutkimus täydentävänä osana psykologin tutkimusta

RBA40. Laaja psykologinen tutkimus

Määrittely: Psykologin tekemä tutkimus, jossa käytetään useampaa kuin yhtä tutkimusmenetelmää haastattelun lisäksi yhteen rajattuun tutkimuskysymykseen vastaamiseksi. Huom. Tämän luokan valitseminen edellyttää, että asiakastutkimuksessa on saatu tutkimusmenetelmillä tietoa vähintään kahdelta psykologiselta ulottuvuudelta ja että nämä tiedot on yhdistetty rajattuun kysymykseen vastaamiseksi. Tutkimuskontakteja on 3–4, ja tutkimuskysymykseen vastaaminen edellyttää korkeintaan kohtalaista perehtymistä esimerkiksi taustatietoihin tai aiempiin tutkimustuloksiin. Tähän luokkaan kirjataan myös kohdennetut tutkimukset, jotka edellyttävät laajaa perehtymistä esimerkiksi taustatietoihin tai aiempiin tutkimustuloksiin.

Erottelu: Laaja psykologinen tutkimus erottuu kohdennetusta psykologisesta tutkimuksesta mm. tutkimuskontaktien määrän sekä käytettyjen tutkimusmenetelmien määrän perusteella.

Esimerkki:

- Psykologi tutkii työpaikanhakijan kognitiivista suoriutumista WAIS-IV- ja WMS-III-testeillä
- Psykologi tutkii asiakkaan persoonallisuutta temperamenttikyselyn (esim. PAI) ja laajan haastattelun avulla
- Muutamien käyntikertojen perhetutkimus

RBA50. Erityislaaja psykologinen tutkimus

Määrittely: Psykologin tekemä tutkimus, jossa käytetään useita tutkimusmenetelmiä laajoihin kysymyksiin vastaamiseksi. Huom. Psykologiset tutkimukset, joissa otetaan kantaa sekä kognitiivisiin että persoonallisuustekijöihin, kuuluvat tähän luokkaan. Niin ikään työkyky- tai terapiasoveltuvuusarviot kuuluvat tyyppillisesti tähän luokkaan sekä kysymyksenasettelun vaativuuden että useita menetelmiä vaativan tutkimusotteen vuoksi. Tutkimuskontakteja on vähintään viisi, sisältäen perehtymisen esimerkiksi taustatietoihin tai aiempiin tutkimustuloksiin.

Erottelu: Erityislaaja psykologinen tutkimus erottuu muista psykologin tutkimuksista tutkimuskontaktien määrän, kysymyksenasettelun vaativuuden sekä käytettyjen menetelmien monimuotoisuuden perusteella.

Esimerkki:

- Psykologi suorittaa työkykyarvion käyttäen sekä kognitiivisen että persoonallisuuden psykologian tutkimusvälineistöä

RBA60. Psykologinen toimenpidesuunnitelma

Määrittely: Psykologin tekemästä tutkimuksesta työstetty konkreettinen ja yksilöllisesti räätälöity suunnitelma interventiota varten.

Erottelu: Tavalliseen psykologiseen tutkimukseen kuuluvat toimenpidesuositukset, mutta psykologinen toimenpidesuunnitelma on vielä tästä pidemmälle työstetty yksilöllinen interventiosuunnitelma psykologisten tutkimusten ja muun tiedon pohjalta.

Esimerkki:

- Psykologi osallistuu yksilöidyn varhaiskuntoutussuunnitelman, kuten esimerkiksi henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laatimiseen

RBA70. Psykologisen tutkimuksen lausunto

Määrittely: Lausunto, joka muodostetaan psykologisista tutkimuksista saadun tiedon pohjalta.

Erottelu: Psykologisen tutkimuksen lausunto eroaa psykologisen intervention lausunnosta siinä, että taustalla on kohdennettu, laaja tai erityislaaja psykologinen tutkimus.

Esimerkkejä:

- Neuropsykologi on suorittanut neuropsykologiset tutkimukset lapselle, jolla epäillään neuropsykiatrista häiriötä. Neuropsykologi kirjoittaa tutkimusten tuloksista yhteenvedon lastenneurologille sekä neuropsykiatriselle työryhmälle
- Koulupsykologi on suorittanut koululaisen kognitiivisten toimintojen sekä emotionaalisten tekijöiden arvion, ja kokoaa jatkotutkimusta koskevat havainnot ja niiden pohjalta tehdyt suositukset lausunnoksi

RBB00. Psykologiset interventiot

Psykologisella interventioprosessilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkea psykologisen tiedon, menetelmän ja osaamisen avulla tapahtuvaa systemaattista vaikuttamista asiakkaan tilanteeseen eriasteisesti jäsennetyn suunnitelman tai mallin pohjalta. Interventioissa yksilössä tai organisaatiossa tapahtuva myönteinen muutos nousee toiminnan keskeiseksi tavoitteeksi.

RBB10. Psykologinen moniammatillinen vaikuttaminen

Määrittely: Psykologin vastavuoroinen perustoiminta asiakkaan kanssa moniammatillisen työryhmän tai organisaation jäsenenä.

Erottelu: Moniammatillisessa vaikuttamisessa psykologin rooli työryhmässä on tilanteen mukaan kuunteleva ja osallistuva. Muissa vaikuttamismuodoissa psykologilla on selkeämmin toimintaa ohjaava asema ja suunnitelma.

Esimerkki:

- Perheneuvolapsykologin mukanaolo tiimikokouksessa, jossa uusien asiakkaiden tilanteita käydään läpi ja sovitaan työntekijät perheelle.

RBP20. Psykologinen interventioselvittely

Määrittely: Interventioprosessin aloittamiseksi, toteuttamiseksi tai muuttamiseksi tarvittava selvittelytyö. Huom. Psykologi saattaa joutua tutustumaan esitietoihin tai toisen psykologin tekemään tutkimukseen tai toimenpidesuositukseen. Hän voi myös selvittää asiakkaan kanssa tulevaan interventioon liittyviä tarpeita ja toiveita. Hän saattaa joutua myös arvioimaan onko hänen tarjoamansa interventio ylipäätään soveltuva asiakkaalle.

Erottelu: Interventioselvittely eroaa psykologisesta arviosta siinä, että ensimmäiseksi mainitun tavoite liittyy nimenomaan interventioon ja saattaa olla jo osa tätä interventiota. Psykologisesta neuvonnasta ja ohjauksesta interventioselvittely eroaa siinä, että neuvonta on jo selkeästi vaikuttamaan pyrkimistä, mutta interventioselvittely vasta et-sii edellytyksiä tähän vaikuttamiseen.

Esimerkki:

- Psykiatrian aluepoliklinikalla toimiva psykologi haastattelee asiakasta ja selvittää alustavasti ryhmähoitomenetelmien soveltuvuutta hänen depressionsa hoitoon

RBB30. Psykologinen neuvonta ja ohjaus

Määrittely: Psykologisen tiedon ja osaamisen pohjalta esitetty ja asiakkaan tilan muutosta edistävä kannanotto tai vaikuttamistyö. Voi pitää sisällään asiakkaalle annettavaa neuvontaa tai esimerkiksi yksittäisen/muutaman konsultaatiokäynnin muodostaman prosessin.

Erottelu: Psykologinen neuvonta ja ohjaus eroaa interventioista siinä, että interventiot perustuvat selkeämmin teoreettiseen malliin sekä tämän pohjalta laadittuun toimintasuunnitelmaan, kun taas ohjaus ja neuvonta perustuvat vapaampaan psykologisen tiedon ja psykologisten menetelmien lyhytkestoiseen soveltamiseen tilanteen vaatimusten mukaan.

Esimerkki:

- Psykologi neuvoo asiakasta sopivan terapeutin löytämisessä
- Ammatinvalintapsykologin ohjauskeskustelu
- Terveyspsykologi antaa asiakkaalle perustietoa krooniseen sairauteen vaikuttavista käyttäytymistekijöistä ja näiden tekijöiden muuttamisesta
- Annettu työohjaus

RBB40. Kohdennettu psykologinen interventio

Määrittely: Psykologiseen tietoon pohjautuva muutaman käyntikerran interventio, jolla on selkeä fokus.

Erottelu: Psykologiset interventiot eroavat psykologisesta neuvonnasta ja ohjauksesta siinä, että niillä on selkeämmin määritellyt tavoitteet ja ne perustuvat selkeämmin teoreettisiin malleihin ja näistä määriteltyihin tai käytännöksi muodostuneisiin toimintamalleihin. Kohdennettu psykologinen interventio eroaa muista interventioista lyhyen keston perusteella, usein keskeisenä tavoitteena on esimerkiksi akuutista kriisistä selviäminen.

Esimerkkejä:

- Muutaman kerran terapeutin kriisi-interventio
- Debriefing- tai defusing-istunto

RBB50. Lyhyt psykologinen interventio

Määrittely: Lyhyt psykologinen interventio on enintään 20 käyntikerran interventio, joka kestää enintään noin yhden vuoden.

Erottelu: Lyhyt psykologinen interventio eroaa pitkästä ja erityispitkästä psykologisesta interventiosta suunnittelun pituutensa perusteella.

Esimerkkejä:

- Enintään 20 kerran psykoterapia
- Theraplay-vuorovaikutusterapia
- Prosessikonsultaatio

RBB6o. Pitkä psykologinen interventio

Määrittely: Pitkä psykologinen interventio on interventio, jonka suunniteltu kesto on 1–3 vuotta.

Erottelu: Pitkä psykologinen interventio eroaa lyhyestä ja erityispitkästä psykologisesta interventiosta suunnittelun pituutensa perusteella.

Esimerkkejä:

- Kelan kustantama kuntoutuspsykoterapia
- Psykologin suorittama laaja organisaation kehittämishanke

RBB7o. Erityispitkä psykologinen interventio

Määrittely: Erityispitkä psykologinen interventio on yli kolme vuotta kestävä interventio, jonka aikana käyntitiheys saattaa harveta loppua kohden.

Erottelu: Erityispitkä psykologinen interventio eroaa lyhyestä ja pitkästä psykologisesta interventiosta suunnittelun pituutensa perusteella.

Esimerkkejä:

- Yli 3 vuoden kestoön tähtäävä psykoanalyttinen hoito
- Usean vuoden kestävä vaikean mielenterveyden häiriön kuntoutusohjelma
- Yli 3 vuotta kestävä Kelan vaativa lääkinnällinen kuntoutus

RBB8o. Psykologisen intervention lausunto tai yhteenveto

Määrittely: Lausunto tai yhteenveto, joka muodostetaan psykologisista interventioista saadun tiedon pohjalta.

Erottelu: Psykologisen intervention lausunto tai yhteenveto eroaa psykologisen tutkimuksen lausunnosta siinä, että taustalla ei ole psykologista tutkimusta, vaan jokin interventioiden kategoriaan kuuluva toimenpide.

Esimerkkejä:

- Psykologi on tavannut terveysasemalla asiakasta viisi kertaa liittyen asiakkaan kuormittavaan elämäntilanteeseen, ja laatii käynneistä yhteenvedon potilastietojärjestelmään
- Psykoterapeutin roolissa toimiva psykologi kirjoittaa Kelan kustantaman psykoterapian toteutumisesta sekä tuloksista lausunnon jatkohoidon suunnittelua varten
- Perheneuvolan psykologi on tavannut lasta muutaman kerran arvioidakseen erikoissairaanhoidon tarvetta, ja kokoaa havainnot ja niiden pohjalta tehdyt jatkohoitosuositukset lausunnoksi

RBCoo. Psykologin hallinto- ja kehittämistehtävät

Hallinto- ja kehittämistehtävät sisältävät organisaation, yrityksen tai oman praktiikan hallinnoimiseen ja kehittämiseen liittyvän psykologin työn. Tähän pääluokkaan kuuluvat sekä esimiesasemaan liittyvät hallinnolliset tehtävät että muu hallintoon ja kehittämiseen liittyvä toiminta. Hallinto- ja kehittämistyö on yhdistetty samaan luokkaan, koska näitä on käytännössä usein vaikea erottaa toisistaan. Hyvä hallinnointi on jatkuvaa kehittämistyötä ja kehittämistyöhön liittyy lähes aina hallinnollinen ulottuvuus. Hallintoon ja kehittämiseen liittyvät laatuero on mahdollista kuitenkin eritellä psykologityön rakenteisessa kirjaamisessa muiden luokitusten avulla, esim. vaikuttamisen tavoitteen.

RBC10. Psykologin hallinnollinen perustyö

Määrittely: Hallintoon tai kehittämiseen liittyvä työ, joka ei edellytä psykologista erityisosaamista.

Erottelu: Muusta hallintoon ja kehittämiseen liittyvästä työstä tämän luokan erottaa puuttuva asiantuntija- tai esimiesasema.

Esimerkkejä:

- Tekniset kirjaamiset kuten työajan seuranta ym.
- Hallinnollisiin ja kehittämistyökyselyihin vastaaminen muusta kuin asiantuntija- tai esimiesasemasta (esimerkiksi työturvallisuuskyselyt, työolobarometrit ym.)
- Tietosuojasta huolehtiminen
- Arkistointi

RBC2o. Psykologin hallinnollinen asiantuntijatyö

Määrittely: Hallintoon tai kehittämiseen liittyvä työ, jossa hyödynnetään psykologista asiantuntemusta.

Erottelu: Psykologin hallinnollinen asiantuntijatyö eroaa hallinnollisesta perustyöstä psykologin erityisosaamisen käytön perusteella. Esimiestyöstä asiantuntijatyö poikkeaa mm. siinä, että tämä luokka kattaa muusta kuin esimiesasemasta suoritettuja hallinnollisia tehtäviä ja kehittämistehtäviä.

Esimerkkejä:

- Osallistuminen uuden hoitojärjestelmän kehittämiseen psykologian asiantuntijajäsenenä
- Psykologin osallistuminen kehityskeskusteluun ammatillisen esimiehen kanssa

RBC3o. Psykologin esimiestyö

Määrittely: Hallintoon tai kehittämiseen liittyvä työ, jota tehdään esimiesaseman vuoksi.

Erottelu: Psykologin esimiestyö eroaa muusta hallintoon ja kehittämiseen liittyvästä työstä siinä, että tässä luokassa psykologi on esimiesasemassa.

Esimerkkejä:

- Johtavan tai vastaavan psykologin suorittamat kehityskeskustelut
- Johtavan tai vastaavan psykologin tekemä esitys psykologisen osaamisen hyödyntämisestä työyhteisötyössä
- Johtavan tai vastaavan psykologin suorittama työhaastattelu
- Johtavan tai vastaavan psykologin laatima kirjallinen raportti yksikön psykologitoiminnasta

RBDoo. Psykologin koulutustehtävät

Psykologin työ, joka liittyy tiedon tai osaamisen tavoitteelliseen ja systemaattiseen lisäämiseen koulutuksellisin keinoin. Koulutustehtävien keskeinen tavoite on tiedon ja osaamisen välittäminen. Tämä voi palvella myös tutkimus- ja interventioprosesseja, mutta niiden keskeinen tavoite on kuitenkin välitön tai välillinen asiakastyö. Koulutustehtäviin kuuluu myös opinnäytteiden ohjaus tai muu koulutuksellinen ohjaus.

RBD10. Psykologin tiedonanto

Määrittely: Yksittäinen kertaluonteinen tiedonvälitys, joka voi tapahtua joko suullisesti tai kirjallisesti.

Erottelu: Tiedonanto on rinnastettavissa arvioon tai neuvontaan ja ohjaukseen, mutta näiden viimeiseksi mainittujen konteksti on asiakastyö ja ne usein liittyvät johonkin tiettyyn asiakastilanteeseen. Tiedonanto on kuitenkin luonteeltaan kouluttavaa ja siihen usein liittyy yleistettävään tiedon lisäämiseen pyrkiminen, vaikkakin tämä voi tapahtua tapausesimerkkien kautta. Opetustehtävästä tiedonanto poikkeaa siinä, että tiedonvälitys on ammatillisesta tilanteesta spontaanimminkin nousevaa kouluttamista ja sen aihe on usein rajatumpi kuin varsinaisessa opetuksessa. Opetustehtävät edellyttävät usein myös laajempaa valmistelutyötä.

Esimerkki:

- Psykologi kertoo työryhmälle jostakin psykologisesta menetelmästä
- Psykologi vastaa sähköpostitse esitettyyn kysymykseen tunteiden säätelyn vaikeuksista masennustiloissa

RBD20. Psykologin toteuttama opetustehtävä

Määrittely: Valmisteltu yksittäinen opetustapahtuma jostakin ennalta sovitusta aiheesta. Huom. Opetustehtävä kestää yleensä n. 15 minuutista muutamaan tuntiin. Opetustehtävän valmistelutyöhön voi kuluva huomattavasti tätä enemmän aikaa. Tätä luokkaa käytetään kirjattaessa yksittäiset esitelmät ja luennot, esitelmään verrattavissa olevan kirjallisen opetusmateriaalin avulla tapahtuva opetus sekä myös opetustarkoituksessa järjestetyt yksilölliset tai ryhmämuotoiset harjoitustehtävät.

Erottelu: Opetustehtävä eroaa tiedonannosta laajemman asiakokonaisuuden ja systemaattisemman ennakkovalmistelun perusteella. Opetustehtävä eroaa kurssista siinä, että se ei vielä muodosta laajempaa kokonaisuutta, jossa luennot ja muu opetusmateriaali sekä mahdolliset harjoitustehtävät täydentävät toisiaan ja kattavat aihepiirin eri puolia.

Esimerkkejä:

- Psykologi pitää 1,5 tunnin pituisen luennon ammatinvalintapsykologin tehtävistä
- Psykologi valmistaa ja esittää yhteenvedon rajatilahäiriöiden kehityspsykologiaan liittyvistä tieteellisistä artikkeleista

RBD30. Psykologin toteuttama kurssi

Määrittely: Useasta opetustehtävästä muodostuva koulutuskokonaisuus. Huom. Kurssit voivat sisältää esitelmiä, luentoja, kirjallisen opetusmateriaalin käyttöä sekä erilaisia harjoitustehtäviä. Erilliset opetustehtävät on järjestetty kursseissa toisiaan täydentäviksi ja aihepiiriä eri puolilta kattavaksi kokonaisuudeksi. Kurssit voivat olla minimissään päivän mittaisia ja maksimissaan lukukauden kestäviä luentosarjoja.

Erottelu: Kurssi eroaa yksittäisestä opetustehtävästä siten, että se muodostaa laajemman tai syvemmälle porautuvan koulutuskokonaisuuden, jossa luennot, harjoitustehtävät ja muu opetusmateriaali on yhdistelty täydentämään toisiaan ja kattamaan asiakokonaisuuden eri puolia. Kurssi poikkeaa koulutusohjelmasta laajuuden suhteen. Koulutusohjelma on kurssia laajempi kokonaisuus, joka saattaa muodostua useamman kurssin yhdistelmästä.

Esimerkkejä:

- Psykologi pitää koulutuspäivän ammatinvalintamenetelmistä
- Psykologi pitää kuuden luentokerran mittaisen kurssin mielialahäiriöiden psykoterapeuttisista hoitomuodoista

RBD40. Psykologin toteuttama koulutusohjelma

Määrittely: Useasta kurssista muodostuva erittäin laaja opintokokonaisuus. Huom. Koulutusohjelmat kestävät tyypillisesti vähintään vuoden, mutta ne voivat sisältää myös muutaman vuoden kestävä opintokokonaisuuden. Tähän luokkaan kirjataan sellainen opetukseen liittyvä työ, joka muodostaa koulutusohjelmassa yhtä kurssia laajemman kokonaisuuden. Tämä voi olla varsinaista opetusta, mutta myös koulutusohjelman suunnittelua ja hallinnointia.

Erottelu: Koulutusohjelma eroaa muista koulutukseen liittyvistä luokista sen muita laajemman kokonaisuuden perusteella.

Esimerkkejä:

- 3-vuotinen psykoterapiakoulutus
- 2-vuotinen toimipaikkakoulutus kognitiivisesta työskentelyotteesta psykiatriassa avohoidossa
- Useasta kurssista muodostuva kliinisen psykologian opintokokonaisuus yliopisto-opetuksena

RBD50. Psykologin toteuttama koulutuksellinen ohjaus

Määrittely: Psykologin perustutkintoon, jatkotutkintoon tai muuhun ammatilliseen tutkintoon liittyvä pitkäjänteinen ohjaustyö. Huom. Koulutuksellinen ohjaus on tyypillisesti opinnäytetyön tai harjoittelun ohjausta. Siihen voi kuulua myös koulutuksellinen työnohjaus.

Erottelu: Muista koulutukseen liittyvistä luokista poiketen koulutuksellinen ohjaus on enemmän opiskelijoiden tarpeisiin perustuvaa, pitkän tähtäimen joustavaa opetustoimintaa.

Esimerkkejä:

- Gradun ohjaus
- Ammatillisen lisensiaatintyön tai väitöskirjatyön ohjaus
- Harjoittelun ohjaus

RBE00. Psykologin julkaisutoiminta

Psykologin työ, jossa tavoitteena on kirjallisen tuotoksen julkaiseminen jonkin tieteellisen, ammatillisen, yhteishyödyllisen tai kaupallisen yhteisön perustaman ja valvoman julkaisukanavan kautta. Julkaisutoiminnan tavoite on opetusmateriaalin tuottamista laajempi ja tähtää esimerkiksi myös tieteelliseen ammatilliseen tai yhteiskunnalliseen keskusteluun ja kehitykseen. Julkaisutoiminta pohjautuu useimmiten tutkimustyöhön. Julkaisutoiminta jaotellaan tässä luokituksessa viiteen pääluokkaan julkaisun aihealueen sekä julkaisuprosessin mukaan.

RBE10. Psykologin menetelmäjulkaisu

Määrittely: Psykologin menetelmiin pohjautuvan julkaisun tuottaminen.

Erottelu: Menetelmäjulkaisu eroaa muista julkaisuista sen praktisen luonteen vuoksi, tavoitteena ei ole vain tiedon vaan myös ammatillisen välineen julkaiseminen.

Esimerkkejä:

- Sosiaalisten taitojen kurssikirjan kirjoittaminen kuntoutustoimintaa varten
- Haastatteluprotokollan tai testin julkaiseminen

RBE20. Psykologin opetusjulkaisu

Määrittely: Opetuskäyttöön tarkoitettun kirjallisen materiaalin tuottaminen.

Erottelu: Opetusjulkaisu eroaa muista julkaisuista ensisijaisen opetustavoitteensa perusteella.

Esimerkkejä:

- Lukion psykologian oppikirjat
- Psykologisen menetelmän opettamiseen tähtäävä oppikirja

RBE30. Psykologin asiantuntijajulkaisu

Määrittely: Jotakin psykologista teemaa käsittelevän julkaisun tuottaminen. Huom. Asiantuntijajulkaisu voi olla tarkoitettu esim. rajatulle asiantuntijajoukolla tai myös suurelle yleisölle, jolloin se usein on ns. psykologiaa popularisoiva julkaisu.

Erottelu: Asiantuntijajulkaisu eroaa opetusjulkaisusta siinä, ettei sitä ole ensisijaisesti tarkoitettu opetukseen vaan se saattaa olla esimerkiksi psykologin kannanotto johonkin ongelmaan, joka on suunnattu kaikille kyseisen ongelman parissa työtä tekeville. Asiantuntijajulkaisu ei ole kuitenkaan tutkimukselliseen protokollaan sidottu julkaisu, kuten tutkimusraportit tai tieteelliset julkaisut. Asiantuntijajulkaisu voi olla luonteeltaan poleeminen ja visioiva.

Esimerkkejä:

- Suurelle yleisölle suunnattu oppimisen psykologiaa käsittelevä kirja
- Aikakauslehtiin kirjoitetut psykologiaa käsittelevät artikkelit

RBE40. Psykologin tutkimusraportti

Määrittely: Tutkimusprotokollan mukaan julkaistavan raportin tuottaminen. Huom. Tutkimusprotokollalla tarkoitetaan tässä luokituksessa tutkimusongelman työstämistä ja esittämistä, aineiston keruuta ja analysointia, johtopäätösten tekoa ja tämän kaiken kirjalliseen muotoon saattamista. Tähän luokkaan sisällytetään sellaiset tutkimusraportit, jotka eivät ole käyneet varsinaista vertaisarviointia läpi. Näitä voivat olla erilaisien laitosten julkaisusarjat, tilatut tutkimukset ja esimerkiksi posteriesitelmät.

Erottelu: Tutkimusraportti eroaa opetus- ja asiantuntijajulkaisuista sen sisältämän kurinalaisen tutkimusprotokollan perusteella. Tutkimusraportin erona tieteellisiin julkaisuihin on, että tutkimusraportista puuttuu vertaisarviointi.

Esimerkkejä:

- Laitosraportit
- Tilaustutkimukset

RBE50. Psykologin tieteellinen julkaisu

Määrittely: Vertaisarvioinnin läpäisseen tutkimus- tai review-tyyppisen julkaisun tuottaminen tieteelliseen aikakauslehteen. Huom. Vertaisarviointi on valittu tieteellisen julkaisun kriteeriksi, koska se on tieteellisen yhteisön yhteisesti hyväksymä käytäntö julkaisun tieteellisen laadun ja lisäarvon varmistamiseksi. Kotimaisen ja kansainvälisen tieteellisen julkaisun erottelu voidaan tehdä psykologityön rakenteisessa kirjaamisessa palvelukontekstin ja -sisällön luokituksella.

Erottelu: Tieteellisen julkaisun erona muihin julkaisuihin on, että tieteellinen julkaisu on läpäissyt referee-käytännön.

Esimerkkejä:

- Julkaisu Psykologi-lehdessä
- Julkaisu *Child Development* tai *Journal of Consulting and Clinical Psychology* tai *Organizational Psychology* -tyyppisissä lehdissä

3.2 Psykologityön muoto -luokituksen tarkentaminen sovellusaloittain tarkenteella

Jokaisella Psykologityön muoto -luokituksen luokalla (esim. RBA10 Psykologinen tutkimus selvitys ja RBB40 Kohdennettu psykologinen interventio) on tarkempia alaluokkia. Seuraavilla sovellusaloilla voidaan tarvittaessa tarkentaa Psykologityön muoto -luokituksen luokkaa yksityiskohtaisemmalle tasolle:

Sosiaali- ja terveystieteet

- Laajassa muodossa ihmisen sosiaaliseen toimintaan sekä terveyteen ja hyvinvointiin kohdistuvat psykologiset palvelutoiminnot
- Terveystieteellinen näkökulma perustuu biopsykososiaalisen hyvinvointimallin laajaan käyttöön tyypillisesti esim. terveyskeskuksessa mutta myös muualla palvelujärjestelmässä toimivat psykologit hyödyntävät sitä silloin, kun palvelun painopisteenä ovat sosiaali- ja terveystieteelliset kysymykset.
- Urheilupsykologia ja psyykinen valmennus

Mielenterveyspsykologia

- Mielenterveyteen kohdistuvat psykologiset palvelutoiminnot (tyypillisesti esim. mielenterveyssektorilla ja psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa tuotetut palvelut, mutta myös muualla palvelujärjestelmässä tuotetut palvelut, kun palvelun painopisteenä ovat mielenterveyskysymykset)
- Myös esim. kriisi- ja traumapsykologinen asiakastyö

Neuropsykologia

- Neuropsykologisiin erityiskysymyksiin kohdistuvat palvelutoiminnot

Kehitys- ja oppimispsykologia

- Koko elämänkaaren kehityksellisiin erityiskysymyksiin kohdistuvat psykologipalvelut.
- Sisältää esimerkiksi koulupsykologin työn, joka ei ole organisaatioon kohdistuvaa

Työ- ja organisaatiopsykologia

- Kaikki työ- ja organisaatiopsykologisiin erityiskysymyksiin liittyvät palvelutoiminnot, organisaationäkökulma.
- Myös ammatinvalinta- ja urasuunnittelukysymykset

Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologia

- Ihmisen toiminnan laajempaan (kuin esim. työ- ja organisaatio) kontekstiin liittyvät palvelutoiminnot, kuten ympäristö-, liikenne- ja monikulttuuripsykologiset toiminnot, pitäen sisällään sosiaalisen ja fyysisen ympäristön (rakennettu- ja luonnonympäristö)

Oikeuspsykologia

- Oikeuspsykologisiin erityiskysymyksiin liittyvät palvelutoiminnot

Esimerkiksi luokka ”RBA10 Psykologinen tutkimus selvittely” sisältää seuraavat alaluokat:

RBA11. Sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimus selvittely

RBA12. Mielenterveyspsykologinen tutkimus selvittely

RBA13. Neuropsykologinen tutkimus selvittely

RBA14. Kehitys- ja oppimispsykologinen tutkimus selvittely

RBA15. Työ- ja organisaatiopsykologinen tutkimus selvittely

RBA16. Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen tutkimus selvittely

RBA17. Oikeuspsykologinen tutkimus selvittely

Palvelutoimintoja voidaan edelleen luokitella yleisemmin ilman sovellusalakohtaisia tarkenteita (esim. RBA10 Psykologinen tutkimus selvittely ja RBB40 Kohdennettu

psykologinen interventio), mutta päivityksen jälkeen tämän rinnalla on mahdollista käyttää ylläkuvattuja tarkentavia luokituksia. Tarkennuksia voidaan vapaasti käyttää yli palvelusektoreiden, ja tarkentavan etuliitteen ei tarvitse sitoa näkökulmaa automaattisesti vain tietyllä palvelusektorilla käytettäväksi. Tarkennuksen valintaperuste on palvelutoiminnon kysymyksenasettelussa, joka antaa tärkeää sisällöllistä tietoa palvelusektoreista riippumatta ja palvelusektorin sisällä. Esimerkiksi lasten- tai nuorisopsykiatriassa voi valita minkä tahansa etuliitteistä psykologipalvelun kysymyksenasettelun painopisteen mukaan.

Perustelut valituille sovellusalatarkenteille

Jotta luokitus pysyisi mahdollisimman hallittavana, sovellussaloja kuvaavat tarkenteet pyritään pitämään mahdollisimman yksinkertaisina. Palvelutoimintoja kuvaavat pääluokat ovat kattavia, ja niillä on useita alaluokkia. Monet näistä alaluokista voivat kuulua myös useampaan pääluokkaan, jotka pitävät sisällään monia suppeampia luokkia ja monet näistä suppeammista luokista voivat olla myös osa useampaa pääluokkaa. Esim. kuntoutus kuuluu terveys-, mielenterveys- ja neuropsykologisiin luokkiin riippuen kysymyksenasettelun painopistealueesta. Jos tarkenteisiin sisällytettäisiin ”kuntoutuspsykologinen”, niin tämä poistaisi mahdollisuuden erotella onko kyseessä laajemmin terveyteen, mielenterveyteen vai neuropsykologisiin puutteisiin/valmiuksiin kohdistuva kuntoutus. Tieto siitä, että kyse on psykologisesta interventiosta (kuntoutuksesta) saadaan Psykologityön muoto -luokituksen luokista. Tämä koskee myös esim. ”geropsykologinen”- tai ”kehitysvammapsykologinen”-etuliitteitä, jotka rajoittaisivat muiden erikoisalojen informaatiota näiden asiakasryhmien kohdalla.

Terveys ja mielenterveys valittiin molemmat mukaan siksi, että mielenterveysongelmiin kohdistuva työ voidaan erotella laajemmin terveyttä edistävästä näkökulmasta, jota tyypillisesti käytetään perusterveydenhuollossa. Toisaalta perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon psykologin palvelutoiminnot voivat sopia useiden tarkenteiden alle, kuten terveys-, mielenterveys-, tai työ- ja organisaatiopsykologinen. Eli sovellusalatarkenteita voidaan käyttää eri sektoreilla joustavasti riippuen annetun palvelun sisällöstä. Tarkenteiden käyttö ei siis välttämättä riipu palvelusektorista, jolla psykologi työskentelee.

3.3 Työskentelykohde

Työskentelykohteella tarkoitetaan tässä luokituskokonaisuudessa yksilöä tai sidosryhmää, jota psykologi tutkii tai johon hän pyrkii vaikuttamaan asiakastyössään, tai jota hän opettaa opetustyössään. Julkaisutoiminnassa ja siihen liittyvässä tutkimustyössä työn tarkoitetaan tutkimuksen ensisijaista aihepiiriä eri vuorovaikutustasojen mu-

kaan. Hallinnollisessa työssä sekä kehittämistoiminnassa työn kohteella tarkoitetaan sitä sidosryhmää, johon hallinnollinen toiminta tai kehittämistyö kohdistuu.

Pääasiassa psykologin työskentelyn kohteena on toinen ihminen, mutta tässä luokittelujärjestelmässä psykologisen työn kohteena voi olla myös oman ammattitaidon ja asiantuntijuuden kehittäminen sekä psykologin välineet, kuten psykologiset tutkimus- tai interventiomenetelmät. *Työskentelykohde*-termistä huolimatta kyseessä on luonnollisestikin vuorovaikutuksellinen yhteistyösuhde asiakkaan kanssa.

I. Psykologityön kohteena yksilö

Määrittely: Psykologityön kohteena on ensisijaisesti yksilö ja työssä käsitellään yksilöpsykologisia ilmiöitä. Luokka ei sisällä psykologin oman ammattitaidon kehittämiseksi tehtävää työtä. Vaikkakaan yksilö ei koskaan ole täysin irrallaan sosiaalisesta ympäristöstään, tähän luokkaan kirjataan kaikki psykologin työtoiminta, joka kohdistuu ensisijaisesti yksilöön tai yksilöpsykologisiin ilmiöihin. Luokka pitää sisällään myös sellaiset asiakastapaamiset, joissa mukana on muita henkilöitä esimerkiksi antamassa tietoa, mutta joissa kuitenkin jokin tietty yksilö on varsinainen psykologityön kohde, oli kyseessä sitten tutkimus tai interventio. Koulutustoiminnassa tähän luokkaan kirjataan yksityisopetustyyppinen toiminta ja myös sellainen pienryhmäopetus, jossa yksilölliset oppimistarpeet on mahdollista huomioida. Julkaisutoiminnassa tähän luokkaan kirjataan kaikki ihmisen yleisiin psyykkisiin funktioihin liittyvä perustutkimus sekä myös yksilöllisiin erityispiirteisiin ja yksilöiden välisiin eroihin painottuva kliininen, neuropsykologinen, kognitiivinen ja sosioemotionaalinen tutkimus. Hallinto ja kehittämistyössä tähän luokkaan kirjataan kaikki tiettyyn yksilöön kohdistuvat toimenpiteet sekä kahdenkeskeinen vuorovaikutus.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Yksilöpsykologiset tutkimukset
- *Interventioprosessit:* Yksilöterapiat, yksilölliset ohjausprosessit
- *Koulutus:* Kahdenkeskiset tiedonvälitykset, yksityisopetus
- *Julkaisutoiminta:* Case-tutkimukset, elämänkerrat, henkilökuvaukset, piirretutkimus, kognitiivis-emotionaalista prosessointia käsittelevä aivotutkimus, muistin perustoimintaa käsittelevä tutkimus
- *Hallinto/kehittäminen:* Esimies-alaiskeskustelut erilaisista hallinnollisista asioista, yksilölliset kehityskeskustelut

P. Psykologityön kohteena parisuhde

Määrittely: Psykologityön kohteena on ensisijaisesti parisuhde ja siihen läheisesti liittyvät ilmiöt. Tutkimus- ja interventioprosessissa tällä tarkoitetaan parisuhteeseen koh-

distuvaa tutkimusta ja interventiota. Koulutustoiminnassa tällä tarkoitetaan pariskunnille kohdistuvaa opetustoimintaa. Julkaisutoiminnassa tähän luokkaan koodataan parin muodostusta, parisuhdetta, eroprosesseja sekä näihin läheisesti liittyviä ilmiöitä koskevat tutkimukset ja julkaisut. Hallinnollisessa työssä tähän luokkaan koodataan lähinnä parisuhteen edistämiseen tähtäävä kehittämistyö.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Parisuhteeseen kohdistuvat asiakastutkimukset
- *Interventioprosessit:* Parisuhdeterapiat, parisuhdeneuvonta, seksuaalineuvonta, pareille suunnattu psykoedukaatio
- *Koulutus:* Pariskunnille suunnattu kurssi lapsen kehityksestä
- *Julkaisutoiminta:* Rakkautta käsittelevä artikkeli, seksuaalikäyttäytymisen tutkimus, avioriitoja käsittelevä tutkimus
- *Hallinto/kehittäminen:* Avioeroja ehkäisevän kehittämisohjelman suunnittelu

F. Psykologityön kohteena perhe

Määrittely: Psykologityön kohteena ovat ensisijaisesti perheet ja työssä käsitellään lasten ja vanhempien suhteissa esiintyviä ilmiöitä. Tähän luokkaan kirjataan myös vanhempien ohjaus sekä kaikki kehityspsykologiaan liittyvät ilmiöt, kuten kehityspsykologiseen näkökulmaan painottuva tutkimus. Hallinnollisessa työssä tähän luokkaan kirjataan lähinnä kaikki perhesuhteisiin, perheen toimintaympäristöön ja perheen hyvinvointiin kohdistuva kehittämistyö.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Perhetilannetta selvittelevä psykologin tutkimus, lapsi-vanhempi vuorovaikutuksen tutkiminen, esim. MIM-menetelmällä
- *Interventioprosessit:* Perheneuvonta, perheterapia, perhetyö, lapsi-vanhempi vuorovaikutuksen hoitaminen esim. Theraplay-terapialla
- *Koulutus:* Perheille suunnatut kurssit
- *Julkaisutoiminta:* Kehityspsykologinen tutkimus, varhaisen vuorovaikutuksen tutkimus
- *Hallinto/kehittäminen:* Perheen hyvinvointia edistävät kehittämisohjelmat ja hallinnollinen vaikuttaminen.

G. Psykologityön kohteena ryhmä

Määrittely: Psykologityön kohteena on ryhmä, joka käsittää vähintään kolme henkilöä mutta ei vielä kuitenkaan muodosta varsinaista organisaatiota. Luokka ei sisällä lasten ja vanhempien suhteissa tarkasteltavia ilmiöitä. Kuitenkin tähän luokkaan kirjataan

myös sellaiset kahden henkilön tapaamiset, joissa kyseessä ei ole luokan P tarkoittama parisuhde tai luokan F tarkoittama vanhempien ohjaus tai luokan I tarkoittama yksilökeskeinen näkökulma. Tutkimus- ja interventioprosessissa tähän luokkaan kirjataan ryhmiin kohdistuvat tutkimustoiminnot ja interventiot. Koulutustoiminnoissa tähän luokkaan kirjataan kaikki luentotyypinen opetus, jossa ei varsinaisesti huomioida yksilöllisiä oppimistarpeita. Julkaisutoiminnassa tähän luokkaan kirjataan ryhmäprosessit ja sosiaalista vuorovaikutusta koskevat julkaisut ja tutkimukset. Hallinto- ja kehittämistyössä tähän luokkaan kirjataan kaikki sellainen ryhmiin kohdistuva toiminta, jonka ensisijaisena aiheena ei ole organisaatio. Tällaista toimintaa on kaikki ryhmässä tapahtuva sisällöllinen kehittämistyö ja siihen liittyvä hallinnollinen toiminta.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Luokkatilanteen selvittely, johon osallistuu muutamia oppilaita
- *Interventioprosessit:* Ryhmäterapia, asiakasryhmille kohdistettu neuvonta, neuvonta kahden henkilön välisessä konfliktitilanteessa työpaikalla
- *Koulutus:* Luennot, esitelmät
- *Julkaisutoiminta:* Tutkimus koulukiusaamisen ryhmäilmiöistä, kirja sosiaalisesta jännittämisestä
- *Hallinto/kehittäminen:* Hallinnolliset ryhmäkokoukset

O. Psykologityön kohteena organisaatio

Määrittely: Psykologityön kohteena on ensisijaisesti organisaatio ja sen toimintaan tai toiminnalliseen osa-alueeseen kohdistuva työ. Tutkimus- ja interventioprosessissa tähän luokkaan kirjataan kaikki organisaatiotasoiset tutkimustoiminnot ja interventiot. Koulutustoiminnoissa luokkaan kirjataan koko organisaatiolle suunnattu opetus. Julkaisutoiminnassa luokkaan kirjataan työ- ja organisaatiopsykologiaa koskevat julkaisut. Hallinto- ja kehittämistyössä luokkaan kirjataan kaikki koko organisaatiota koskeva hallinnoiminen ja kehittäminen.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Organisaatiota koskevat hyvinvointitutkimukset
- *Interventioprosessit:* Organisaation rakenteen muutoksiin tähtäävä konsultointi
- *Koulutus:* Organisaation tarpeista käsin suunniteltu opetustapahtuma
- *Julkaisutoiminta:* Oppikirja organisaatiopsykologiasta, työuupumukselle altistavia organisaatorakenteita käsittelevä artikkeli
- *Hallinto/kehittäminen:* Organisaation koko psykologiyhteisöä koskevat hallinnolliset kokoukset, organisaation psykologien yhteistoimintaa kehittävä työ

N. Psykologityön kohteena yhteiskunta

Määrittely: Psykologityön kohteena on kansallisen tason yhteiskunnallisiin prosesseihin suuntautuva toiminta. Tutkimus- ja interventioprosesseissa tämä tarkoittaa yhteiskunnallisiin prosesseihin suuntautuvaa arviointia ja vaikuttamista. Koulutuksessa tämä tarkoittaa hyvin laajalle yleisölle suunnattua opetustoimintaa. Julkaisutoiminnassa tämä tarkoittaa sosiologisia ilmiöitä ja ulottuvuuksia käsitteleviä julkaisuja ja tutkimuksia. Hallinto- ja kehittämistyössä tähän luokkaan kirjataan yhteiskunnallisiin prosesseihin suuntautuva hallinnointi ja kehittäminen.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Yhteiskunnalliset arviot ja analyysit
- *Interventioprosessit:* Median kautta tapahtuva vaikuttaminen, esimerkiksi televisiohaastattelu
- *Koulutus:* Hyvin laajalle yleisölle suunnattu opetustoiminta
- *Julkaisutoiminta:* Psykologityön yhteiskunnallista merkitystä käsittelevä artikkeli, sosiaalista mediaa käsittelevä kirja
- *Hallinto/kehittäminen:* Psykologiliiton kansallisen tason toiminta, yhteiskunnalliseen päätöksentekoon vaikuttava kehittäminen

M. Psykologityön kohteena kansainvälinen yhteisö

Määrittely: Psykologityön kohteena on kansainvälisiin prosesseihin suuntautuva toiminta. Tutkimus ja interventioprosesseissa tämä tarkoittaa kansainvälisiin prosesseihin suuntautuvaa arviointia ja vaikuttamista. Koulutuksessa tämä tarkoittaa kansainväliselle yleisölle suunnattua opetustoimintaa. Julkaisutoiminnassa tämä tarkoittaa kansainvälisiä ulottuvuuksia käsitteleviä julkaisuja ja tutkimuksia. Hallinto ja kehittämistyössä tähän luokkaan kirjataan kansainvälisiin prosesseihin suuntautuva hallinnointi ja kehittäminen, esimerkiksi psykologien kansainvälisistä yhteistyötä kehittävä toiminta.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Kansainvälistä terveyskäyttäytymistä selvittelevä tutkimus
- *Interventioprosessit:* Median kautta tapahtuva kansainvälinen vaikuttaminen
- *Koulutus:* Kansainvälinen opetustoiminta, esimerkiksi. kurssi, joka on toteutettu eri maalaisten kouluttajien toimesta
- *Julkaisutoiminta:* Kulttuurien välisiä eroja käsittelevä tutkimustoiminta.
- *Hallinto/kehittäminen:* Euroopan eri maissa toimivien psykologien palkkatasoeroja selvittelevä työ, psykologien kansainvälistä yhteistyötä kehittävä toiminta

E. Psykologityön kohteena ammattitaito

Määrittely: Psykologityön kohteena on psykologin oman ammattitaidon kehittäminen. Psykologi voi olla ammattitaitoon liittyvän tutkimuksen, intervention, koulutuksen, julkaisemisen, hallinnoimisen ja kehittämisen kohteena samalla tavalla kuin silloin, kun hän itse suorittaa näitä toimintoja asiakastyössä.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Osaamiskartoitukset
- *Interventioprosessit:* Saatu työnohjaus
- *Koulutus:* Ammatilliseen koulutukseen osallistuminen opiskelijaroolissa
- *Julkaisutoiminta:* Opinnäytetöiden tekeminen, terapiakoulutusten lopputöiden tekeminen
- *Hallinto/kehittäminen:* Osallistuminen johtamiskoulutukseen

3.4 Palvelukonteksti

Palvelukontekstilla tarkoitetaan toimintaympäristöä, jossa psykologinen palvelutoiminto tuotetaan. Palvelukonteksti-luokitukselta valitulla luokalla kuvataan myös asiakkuuden tyyppi, eli onko kyseessä toimintaympäristön ulkoinen, sisäinen vai eri toimintaympäristöjen välinen asiakkuus. Tällä luokittelu-ulottuvuudella erotetaan toisistaan esimerkiksi varsinainen asiakastyö ja siihen liittyvä työnohjaustoiminta. Vaikka työnohjauksen perimmäinen tarkoitus saattaa olla esimerkiksi jollekin yksilölle tehtävä interventiosuunnitelma, työnohjaus toteutetaan usein organisaation sisäisenä tai organisaatioiden välisenä asiakkuutena, joka on mahdollista kirjata tällä ulottuvuudella. Samalla voidaan kuitenkin kirjata työnohjauksen perimmäinen kohde, joka kirjataan edellä esitetyllä Työskentelykohde-ulottuvuudella. Näin ollen Palvelukonteksti-ulottuvuudella on mahdollista erottaa kaikki ns. suora ja epäsuora asiakastyö säilyttäen kuitenkin kosketus työn perimmäiseen kohteeseen eli asiakkaaseen. Palvelukonteksti-ulottuvuudella on myös mahdollista kirjata verkostotyö sen eri muodoissaan, eli verkostotyön osana suoritettu neuvonta, ohjaus ja interventio. Palvelukontekstilla voidaan myös erotella työtoiminnan kansalliset ja kansainväliset verkostot eri muodoissaan.

1. Psykologin toteuttama asiakastyö

Määrittely: Psykologityön palvelutoiminnon konteksti, jossa palvelun kohteena on varsinainen asiakas erotuksena kaikesta välillisestä asiakastyöstä. Tähän luokkaan kirjataan myös esimerkiksi yksityisen ammatinharjoittajan suorat asiakaskontaktit.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Psykologin asiakastutkimukset erikoissairaanhoidossa
- *Interventioprosessit:* Koulupsykologin suorittama vanhempien neuvonta
- *Koulutus:* Organisaation ulkopuolelle annetut opetuspalvelut
- *Julkaisutoiminta:* Tilaustutkimukset
- *Hallinto/kehittäminen:* Organisaatiosta ulospäin suunnattu kehittämistoiminta

2. Psykologin toimintaympäristön sisäinen palvelu

Määrittely: Psykologityön palvelutoiminnan konteksti, jossa palvelun kohteena on toimintaympäristön jäsenten välillä tapahtuva toiminta. Työskentelykohde-ulottuvuus määrittelee tämän toiminnan perimmäisen kohteen eli sen, onko toiminta yksilöön/ryhmään/perheeseen tms. liittyvää epäsuoraa asiakastyötä vai esimerkiksi itse organisaatiota ylläpitävää hallinnollista tiimityötä. Tähän luokkaan kirjataan myös kahden organisaation välillä tapahtuva palvelujen vaihto, jota ei määritellä varsinaiseksi verkostotyöksi. Esimerkiksi ns. virkatyönä tai palveluvaihtona toiseen organisaatioon annettu työnohjaus kirjataan tähän luokkaan.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Psykologi raportoi tutkimustuloksista moniammatilliselle työryhmälle
- *Interventioprosessit:* Psykologin antamat sisäiset työnohjaukset ja ammatilliset neuvonnat
- *Koulutus:* Organisaation sisäinen koulutus
- *Julkaisutoiminta:* Organisaation sisäiset tutkimusraportit ja opinnäytetyöt
- *Hallinto/kehittäminen:* Hallinnollinen perustoiminta ja omaa organisaatiota koskeva kehittämistyö

3. Psykologin toteuttama verkostotyö

Määrittely: Psykologityön palvelutoiminnan konteksti, jossa palvelun kohteena on organisaatioiden välinen yhteistoiminta. Tyypillisenä esimerkkinä organisaatioiden välisestä yhteistoiminnasta on verkostotyö eri muodoissaan. Myös kaikki kansallisen ulottuvuuden sisältävä toiminta kirjataan tähän.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Verkostotyöhön liittyvät arviot
- *Interventioprosessit:* Verkostointerventiot
- *Koulutus:* Useiden toimialojen yhteistyössä toteuttama koulutusohjelma

- *Julkaisutoiminta*: Kansallisen tason julkaisut
- *Hallinto/kehittäminen*: Yli organisaatiorajojen ulottuva hallinnollinen yhteistyö, laajat kansalliset kehittämisprojektit

4. Psykologin toteuttama kansainvälinen yhteistoiminta

Määrittely: Psykologityön palvelukonteksti, jossa palvelun kohteena on kaikki kansainvälisiä yhteyksiä sisältävä toiminta.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit*: Ulkomaille suoritettut arviot
- *Interventioprosessit*: Ulkomaille tai ulkomaisille osanottajille annettu työnohjaus
- *Koulutus*: Ulkomaalaisten kouluttajien kanssa yhteistyönä järjestetty kurssi
- *Julkaisutoiminta*: Julkaisut kansainvälisissä tieteellisissä lehdissä
- *Hallinto/kehittäminen*: Hallintotyö kansainvälisissä organisaatioissa, kansainväliset kehittämisprojektit

3.5 Psykologityön vaihe

Psykologin työ on vaativaa asiantuntijatyötä ja merkittävä osa siitä tapahtuu ”hiljaisesti” suunnitteluna, valmisteluna sekä tiedon analysointina, tulkintana, raportointina jne. Psykologin työhön kuuluva testaus vie usein runsaasti aikaa: testimateriaali täytyy pisteyttää ja tietoa täytyy yhdistellä useasta eri tietolähteestä. Myös lausunnon kirjoittaminen on työläs ja aikaa vaativa prosessi. Psykologityön luokittelemisessa käytetyn kokonaisuuden täytyykin antaa mahdollisuus tämän monimuotoisen toiminnan kuvaamiselle, jos psykologinen palvelutoiminto halutaan eritellä jotakin tarkoitusta varten. Tämän vuoksi tässä luokituskokonaisuudessa on Psykologityön vaihe -ulottuvuus, joka perustuu perinteiseen tiedonkäsittelymalliin: tietoa vastaanotetaan, analysoidaan, tulkitaan ja raportoidaan. Lisäksi psykologi pyrkii vaikuttamaan tämän prosessin tuottaman tiedon pohjalta esimerkiksi kertomalla siitä moniammatilliselle työryhmälle tai antamalla tutkittavalle asianmukainen tutkimuspalaute. Nämä vaiheet eivät välttämättä aina seuraa toisiaan ideaalimallin mukaan tässä järjestyksessä vaan todelliset haasteet usein vaativat joustavaa siirtymistä edestakaisin eri vaiheiden välillä. Tämä ulottuvuus antaa välineen näiden eri vaiheiden kuvaamiseen ja huomioimiseen osana psykologityötä.

Sama työsuoritus saattaa usein sisältää useita eri työvaiheita. Psykologilla on tällöin kaksi päälinjaa kirjaamisen tekemiseen: erittelevä tai yleistävä kirjaamistapa. Erittelevässä kirjaamistavassa työsuorituksen eri työvaiheet kuvataan jokainen omalla luokallaan. Erittelevää kirjaamistapaa voidaan käyttää, kun halutaan tuoda tarkemmin

esiin työsuorituksen eri sisältöjä, kuten esim. laskutuserittelyissä tai vaikkapa tarkemmassa työajan seurannassa. Yleistävässä kirjaamistavassa yhdellä luokalla kirjataan koko työsuoritus useista mahdollisista työvaiheista riippumatta. Vaikka työvaiheita voi tällöin olla useita, psykologin on valittava työsuorituksen keskeisin ja olennaisin työvaihe kirjaamista varten. Tällöin voidaan ajatella, että tämä psykologityön vaihetta kuvaava luokka on ollut kyseisen työsuorituksen eräänlainen painopistealue.

1. Psykologityön vaiheena valmistelu

Määrittely: Psykologityön vaihe, jossa psykologi tekee tarvittavan työtehtävän ennakkovalmistelun ja suunnittelun. Ennakkovalmistelua ja suunnittelua voi olla esimerkiksi tiedon hakeminen verkosta, artikkelien lukeminen tai sopivan protokollan miettiminen.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Tarvittavan testipatteriston suunnittelu ja räätälöinti huomioiden tutkittavan erityisongelma
- *Interventioprosessit:* Edellisen terapiaistunnon muistiinpanojen lukeminen ja tulevan kerran agendan miettiminen sen pohjalta
- *Koulutus:* Koulutuskokonaisuuden hahmottaminen ja jäsentäminen, opetusmenetelmien suunnittelu
- *Julkaisutoiminta:* Tutkimustoimintaan liittyvät valmistelut, kuten aihepiiriin liittyvään materiaaliin perehtyminen tai vaadittavien tutkimuslupien hakeminen
- *Hallinto/kehittäminen:* Hallinnollisten kokousten valmistelut

2. Psykologityön vaiheena tiedonkeruu

Määrittely: Psykologityön vaihe, jossa psykologi tekee tarvittavan aineiston tiedonkeruun ja vastaanottamisen. Aineiston tiedonkeruu ja vastaanottaminen voi olla erilaisista eri palvelutoiminnoissa. Esimerkiksi hoidollisissa prosesseissa voidaan vastaanottaa tiedollisen informaation lisäksi myös informaatiota esimerkiksi asiakkaan tunnekokemuksista.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Haastattelut ja testien käyttäminen psykologisissa tutkimuksissa
- *Interventioprosessit:* Asiakkaan läpikäymän tilanteen kuunteleminen ja kokemuksellinen vastaanottaminen
- *Koulutus:* Opetusmateriaalin etsiminen

- *Julkaisutoiminta*: Tutkimusaineiston keruu
- *Hallinto/kehittäminen*: Asialistojen ja muun kokousmateriaalin kerääminen, hallinnolliset kyselyt

3. Psykologityön vaiheena analysointi

Määrittely: Psykologityön vaihe, jossa psykologi jäsentää, muokkaa, lajittelee ja jatko-työstää aineistoa tulkintaa varten.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit*: Haastattelutiedon jäsentäminen, testipistemäärien laske-
minen
- *Interventioprosessit*: Interventiotapaamisista saadun materiaalin muokkaaminen
- *Koulutus*: Opetusmateriaalin muokkaaminen ja jäsentäminen
- *Julkaisutoiminta*: Tilastolliset data-analyysit, tekstimuotoisen materiaalin jatkokäsittely
- *Hallinto/kehittäminen*: Hallinnollisen materiaalin analysointi, tilastojen laske-
minen jne.

4. Psykologityön vaiheena tulkinta

Määrittely: Psykologityön vaihe, jossa psykologi tekee testien ja/tai aineistojen pohjalta johtopäätökset tai tilannearviot. Tulkintavaiheeseen kuuluu vaativin osa tiedonkäsitte-
lyä, joka viime kädessä tekee psykologin toiminnasta asiantuntijatyötä.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit*: Testimateriaalin tiivistäminen ja tulkitseminen yhteenve-
toa, johtopäätöksiä ja suosituksia varten
- *Interventioprosessit*: Interventiotapaamisista saadun materiaalin tulkitseminen, joka voi tapahtua itse asiakastilanteessa tai myös asiakastapaamisten vä-
lillä, jolloin vedetään yhteen materiaalia pidemmältä aikaväliltä ja tehdään työhypoteeseja tai jatkosuunnitelmia tämän pohjalta
- *Koulutus*: Opetusmateriaalin tiivistäminen, olennaisten opetusviestien ja yh-
teenvetojen muodostaminen
- *Julkaisutoiminta*: Johtopäätösten tekeminen tutkimustulosten pohjalta
- *Hallinto/kehittäminen*: Hallinnollisten johtopäätösten ja toimintatapojen
muodostaminen, päätöksenteko, strategisten toimintalinjojen muodostami-
nen

5. Psykologityön vaiheena raportointi

Määrittely: Psykologityön vaihe, jossa psykologi muokkaa kerätyn, analysoidun ja tulkitun aineiston kirjalliseen muotoon.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Psykologin lausunnon kirjoittaminen
- *Interventioprosessit:* Terapiamuistiinpanojen ja yhteenvetojen kirjoittaminen
- *Koulutus:* Powerpoint-materiaalin valmistelu opetusta varten
- *Julkaisutoiminta:* Tutkimukseen liittyvä kirjoitustyö
- *Hallinto/kehittäminen:* Hallinnollisten esitysten ja raporttien saattaminen kirjalliseen muotoon

6. Psykologityön vaiheena toimenpide

Määrittely: Psykologityön vaihe, jossa psykologi toteuttaa raportointivaiheessa esitetyt toimenpide-ehdotukset.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Psykologin lausunnon tuottaman tiedon välittäminen työryhmälle, tutkimuspalautteen antaminen, muu lausunnon suositusten implementointi ennen varsinaista interventiota
- *Interventioprosessit:* Terapeuttinen vaikuttaminen, tulkinnan vuorovaikutuksellinen suorittaminen, harjoitustehtävän antaminen
- *Koulutus:* Varsinainen koulutusvuorovaikutus
- *Julkaisutoiminta:* Julkaisun loppuun saattaminen, kirjoitetun materiaalin muokkaaminen (referee-) palautteen perusteella
- *Hallinto/kehittäminen:* Päätöksen tuottavat kokoustilanteet, päätösten implementointi

3.6 Psykologityön vaikuttamisen tavoite

Psykologi tekee työtä hyvin monimuotoisten prosessien kanssa. Toivottua prosessia ei välttämättä ole vielä lainkaan olemassa, vaan se joudutaan luomaan ja rakentamaan. Jostakin prosessista haetaan merkkejä sen varhaisessa vaiheessa ja siihen pyritään mahdollisesti vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi. Psykologin työssä on perinteisesti painottunut psyykkisen vaurion korjaamiseen tähtäävä työ. Ihmisen kehityksen ja luontaisten toimintaedellytysten asiantuntijana psykologilla on työssään erityinen mahdollisuus myös myönteisen kehityksen edistämiseen ja vahvistamiseen, joille on hyvä olla oma paikkansa psykologityön luokittelujärjestelmässä. Tällä ulottuvuudella

voidaan kuvata psykologin toiminnan painopistettä kohdeprosessin kannalta. Lisäksi tällä ulottuvuudella voidaan kuvata erilaisia tutkimus- ja interventiopainotuksia, kuten esimerkiksi preventiivinen toiminta tai psykoterapiat. Sen avulla voidaan myös kuvata saman prosessin erilaisia vaiheita, kuten esimerkiksi psykoterapiaprosessin vaihtelevat painopisteet ongelmien työstämisen ja terveen kehityksen edistämisen suhteen.

Joskus samassa työsuorituksessa voi olla useita eri vaikuttamisvaiheita. Tällöin menetellään vastaavalla tavalla kuin psykologityön vaiheen kirjaamisessa, eli tehdään valinta joko erittelevän tai yleistävän kirjaamistavan välillä. Erittelevä kirjaamistapa yksilöi työsuorituksen eri vaikuttamisvaiheet. Esimerkiksi psykologi voi saman moniammatillisen tiimin aikana ottaa kantaa useisiin eri asiakastapauksiin, joissa vaikuttamisen tavoitteet voivat olla erilaiset. Erittelevässä kirjaamistavassa jokainen tapaus ja kannanotto kuvataan omalla luokallaan, ja tällöin on mahdollista kirjata myös vaikuttamisen tavoite tapauskohtaisesti omalla luokallaan. Yleistävässä kirjaamistavassa valitaan pääasiallinen tai olennaisin vaikuttamisen tavoite, ja se kirjataan yhdellä luokalla. Psykologi joutuu tällöin määrittelemään itse mikä oli se perimmäinen vaikuttamisvaihe, johon työsuorituksella pyrittiin. Esimerkiksi, jos em. tiimi koostui pääasiassa terapiakannanotoista, vaikuttamisvaiheeksi voidaan valita korjaaminen.

1. Psykologityön tavoitteena proaktio

Määrittely: Psykologityö, jonka tavoitteena on muun muassa kehittää palveluja uusista tai innovatiivisista lähtökohdista.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Tutkimusmenetelmien ja käytäntöjen kehittäminen
- *Interventioprosessit:* Interventiomenetelmien ja käytäntöjen kehittäminen, uuden näkökulman rakentaminen psykoterapiaprosessissa
- *Koulutus:* Kokonaan uusien koulutusohjelmien kehittäminen, uusi kartoittamaton aihepiiri
- *Julkaisutoiminta:* Uusien paradigmojen kehittäminen
- *Hallinto/kehittäminen:* Kehittämisprojektien luominen, hallinnollisten strategioiden luominen

2. Psykologityön tavoitteena tunnistaminen

Määrittely: Psykologityö, jonka tavoitteena on tuoda esille tai vahvistaa tiettyjä ilmiöitä, usein jotakin jatkotyöskentelyä varten.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Ensiarviot, seulontatutkimukset
- *Interventioprosessit:* Psykologinen ensiapu

- *Koulutus:* Ensikoulutukset jostakin uudesta aihepiiristä, uusien opetusmenetelmien pilotointi
- *Julkaisutoiminta:* Pilottitutkimukset
- *Hallinto/kehittäminen:* Hallinnolliset kokeilut, pilottihankkeet

3. Psykologityön tavoitteena ennaltaehkäisy

Määrittely: Psykologityö, jonka tavoitteena on mahdollisimman varhainen vaikuttaminen johonkin kielteiseen prosessiin.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Psykologin tutkimukset varhaiskuntoutussuunnitelmaa varten
- *Interventioprosessit:* Vanhemmuuden tukeminen moniongelmaisissa perheissä, psykoedukaatio, selviytymisvälineiden antaminen psykoterapiaprosessissa tai neuropsykologisessa kuntoutuksessa
- *Koulutus:* Ennaltaehkäisevään työhön liittyvä koulutus
- *Julkaisutoiminta:* Ennaltaehkäisyyn liittyvä tutkimustyö ja julkaisutoiminta
- *Hallinto/kehittäminen:* Uhkakuviin valmistautuminen

4. Psykologityön tavoitteena edistäminen

Määrittely: Psykologityö, jonka tavoitteena on edistää myönteisiä kehityskulkuja.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Tutkittavan vahvoja toiminta-alueita tai tervettä kehitystä kartoittavat tutkimukset
- *Interventioprosessit:* Terveyspsykologiset interventiot, jotka tähtäävät terveydelle myönteisten elintapojen muodostamiseen, psykoedukaatio, sellaiset vaiheet psykoterapiassa, joissa on mahdollista edistää jotakin tervettä rakennetta/toimintatapaa
- *Koulutus:* Myönteisten kehityskulkujen edistämisen näkökulmaan painottuva koulutus, esimerkiksi terveyden edistäminen
- *Julkaisutoiminta:* Myönteisten kehityskulkujen edistämisen näkökulmaa painottava tutkimustyö ja julkaisutoiminta, esimerkkinä positiivinen psykologia ja onnellisuustutkimus
- *Hallinto/kehittäminen:* Myönteisten hallinnollisten prosessien edistäminen, palkitseva esimiestyö, myönteinen palaute, edistämisprosesseja painottava kehittämistyö

5. Psykologityön tavoitteena korjaaminen

Määrittely: Psykologityö, jonka tavoitteena on korjata jo syntyneitä vaurioita.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Perinteiset psykodiagnostiset arviot ja tutkimukset, jotka pyrkivät identifioimaan häiriön ja sen taustalla olevan perusproblematiikan
- *Interventioprosessit:* Hoitopainotteiset interventiot, ongelmien työstämisvaihe psykoterapiassa
- *Koulutus:* Korjaavaa näkökulmaa painottava koulutus, esimerkiksi psykodiagnostinen koulutus, ongelma-alueiden interventiomenetelmien koulutus
- *Julkaisutoiminta:* Korjaamisen näkökulmaan painottuva tutkimustyö ja julkaisutoiminta, terapiatutkimus, masennuksen hoito tms.
- *Hallinto/kehittäminen:* Hallinnollinen korjaava toiminta, korjaamisprosessi- ja painottava kehittämistyö

6. Psykologityön tavoitteena seuranta/vahvistaminen

Määrittely: Psykologityö, jonka tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa jo saavutettuja palvelutoimintojen vaikutuksia.

Esimerkkejä:

- *Tutkimusprosessit:* Skitsofreniakuntoutettavan arjessa selviytymistä kartoittava tutkimus aktiivisen kuntoutusjakson jälkeen
- *Interventioprosessit:* ”Boosterikäynnit”, seurantakäynnit
- *Koulutus:* Ylläpitoon liittyvä koulutus
- *Julkaisutoiminta:* Ylläpitoon liittyvä tutkimustyö ja julkaisutoiminta
- *Hallinto/kehittäminen:* Uuden työskentelymallin käyttöönoton seuranta

Liite 1: Psykologityön luokkien kytkeminen kansallisiin otsikoihin

Seuraavassa taulukossa kuvataan psykologityön luokkien käyttäminen rakenteisina otsikkoina, jotka kytkeytyvät valtakunnallisesti sähköisissä potilastietojärjestelmissä käytössä oleviin kansallisiin otsikoihin. Valtakunnallisesti yhtenäiset rakenteet potilastiedon kirjaamiseen kuvataan Rakenteisen kirjaamisen oppaassa (Jokinen T., Virkkunen H: Rakenteisen kirjaamisen opas (osa 1), versio 2018, THL).

Hoidon vaihe (koodeja voidaan käyttää myös muissa kuin merkityssä hoitovaiheessa)	Kansallinen otsikko	Psykologityön luokat	Esimerkkitalanne, jossa psykologityön luokkia hyödynnetään
Tulotilanne (sisältää havainnot ja tutkimukset)	Esitiedot	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot	Psykologinen anamneesi
	Toimintakyky	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot / Psykologiset interventiot	Psykologinen arvio ajankohtaisesta toimintakyvystä ja toimintakykyyn vaikuttavista psykologisista tekijöistä
	Testaus ja arviointitulokset	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot	Psykologisten tutkimuskontaktien kirjaus päivittäismerkintätasolla, lausunnon laatiminen
	Lausunto	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot	Psykologisten tutkimusten lausunnot, ks. Psykologiliiton ohjeistus lausunnon rakenteesta
Hoidon suunnittelu	Konsultaatio	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot / Psykologiset interventiot	Psykologin kannanotto asiakkaan tilanteeseen, erityisesti psykologinen arvio / psykologin neuvonta ja ohjaus
	Hoidon tavoitteet	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot / Psykologiset interventiot	Psykologin arvio tarpeenmukaisen intervention tavoitteista / psykologisen intervention tavoitteet
	Suunnitelma	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot / Psykologiset interventiot	Psykologin kannanotto hoitosuunnitelmaan tai psykologiseen interventioon liittyvä suunnitelma / psykologiseen tutkimukseen liittyvä yhteenveto, johtopäätökset ja suunnitelma
Hoidon toteutus	Ennaltaehkäisy	Psykologiset interventiot	Ennaltaehkäisevät ja terveyttä edistävät psykologiset interventiot
	Kuntoutus	Psykologiset interventiot	Psykologiset interventiot, erityisesti sekundaari- ja tertiaaripreventio
	Etäkontakti	Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot / Psykologiset interventiot	Psykologiset etäyhteyden kautta toteutettavat kontaktit, nettiterapiat sekä ilman suoraa asiakaskontaktia tapahtuvat merkinnät
Hoidon arviointi	Hoidon tulokset	Psykologiset interventiot	Psykologisille interventioille asetettujen tavoitteiden toteutuminen
	Väliarvio	Psykologiset interventiot	Psykologisten interventioiden väliarvio
	Loppuarvio	Psykologiset interventiot	Psykologisten interventioiden loppuarvio

Liite 2: Psykologityön luokituskokonaisuus ja tiivistetyt luokitusohjeet

Psykologityön muoto

RBA00 **Psykologiset tutkimukset, selvittelyt ja arviot**

Psykologisen tiedon ja tutkimusmenetelmien systemaattinen soveltaminen johonkin asiakastilanteesta nousevaan tutkimusongelmaan tai kysymykseen vastaamiseksi

RBA10 **Psykologinen tutkimus selvittely** (Ennen tutkimusta suoritettava tutkimusedellytysten ja kysymysten arviointi)

- RBA11 Sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimus selvittely
- RBA12 Mielenterveyspsykologinen tutkimus selvittely
- RBA13 Neuropsykologinen tutkimus selvittely
- RBA14 Kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen tutkimus selvittely
- RBA15 Työ- ja organisaatiopsykologinen tutkimus selvittely
- RBA16 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen tutkimus selvittely
- RBA17 Oikeuspsykologinen tutkimus selvittely

RBA20 **Psykologinen arvio** (Kannanotto asiantuntemuksen pohjalta)

- RBA21 Sosiaali- ja terveystieteellinen arvio
- RBA22 Mielenterveyspsykologinen arvio
- RBA23 Neuropsykologinen arvio
- RBA24 Kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen arvio
- RBA25 Työ- ja organisaatiopsykologinen arvio
- RBA26 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen arvio
- RBA27 Oikeuspsykologinen arvio

RBA30 Kohdennettu psykologinen tutkimus (Kannanotto haastattelun + yhden menetelmän pohjalta yhteen psykologiseen dimensioon)

- RBA31 Kohdennettu sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimus
- RBA32 Kohdennettu mielenterveyspsykologinen tutkimus
- RBA33 Kohdennettu neuropsykologinen tutkimus
- RBA34 Kohdennettu kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen tutkimus
- RBA35 Kohdennettu työ- ja organisaatiopsykologinen tutkimus
- RBA36 Kohdennettu ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen tutkimus
- RBA37 Kohdennettu oikeuspsykologinen tutkimus

RBA40 Laaja psykologinen tutkimus (Kannanotto haastattelun + kahden menetelmän pohjalta, rajattu kysymyksen asettelu)

- RBA41 Laaja sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimus
- RBA42 Laaja mielenterveyspsykologinen tutkimus
- RBA43 Laaja neuropsykologinen tutkimus
- RBA44 Laaja kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen tutkimus
- RBA45 Laaja työ- ja organisaatiopsykologinen tutkimus
- RBA46 Laaja ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen tutkimus
- RBA47 Laaja oikeuspsykologinen tutkimus

RBA50 Erityislaaja psykologinen tutkimus (Kannanotto haastattelun + useiden menetelmien pohjalta laajaan kokonaisuuteen)

- RBA51 Erityislaaja sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimus
- RBA52 Erityislaaja mielenterveyspsykologinen tutkimus
- RBA53 Erityislaaja neuropsykologinen tutkimus
- RBA54 Erityislaaja kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen tutkimus
- RBA55 Erityislaaja työ- ja organisaatiopsykologinen tutkimus
- RBA56 Erityislaaja ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen tutkimus
- RBA57 Erityislaaja oikeuspsykologinen tutkimus

RBA60 Psykologinen toimenpidesuunnitelma (Tutkimuksesta työstetty konkreettinen ja yksilöllisesti räätälöity interventiosuunnitelma)

- RBA61 Sosiaali- ja terveystieteellinen psykologinen toimenpidesuunnitelma
- RBA62 Mielenterveyspsykologinen toimenpidesuunnitelma
- RBA63 Neuropsykologinen toimenpidesuunnitelma
- RBA64 Kehitys- ja oppimispsykologinen toimenpidesuunnitelma
- RBA65 Työ- ja organisaatiopsykologinen toimenpidesuunnitelma
- RBA66 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen toimenpidesuunnitelma
- RBA67 Oikeuspsykologinen toimenpidesuunnitelma

RBA70 Psykologisen tutkimuksen lausunto
(Lausunto psykologin tutkimuksen pohjalta)

- RBA71 Sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen lausunto
- RBA72 Mielenterveyspsykologisen tutkimuksen lausunto
- RBA73 Neuropsykologisen tutkimuksen lausunto
- RBA74 Kehitys- ja oppimispsykologisen tutkimuksen lausunto
- RBA75 Työ- ja organisaatiopsykologisen tutkimuksen lausunto
- RBA76 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologisen tutkimuksen lausunto
- RBA77 Oikeuspsykologisen tutkimuksen lausunto

RBB00 Psykologiset interventiot

Psykologisen tiedon, menetelmän ja osaamisen avulla tapahtuva systemaattinen vaikuttaminen eri asteisesti jäsenetyn suunnitelman tai mallin pohjalta.

RBB10 Psykologinen moniammatillinen vaikuttaminen
(Vastavuoroinen perustoiminta moniammatillisen työryhmän jäsenenä)

- RBB11 Sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaminen
- RBB12 Mielenterveyspsykologinen vaikuttaminen
- RBB13 Neuropsykologinen vaikuttaminen
- RBB14 Kehitys- ja oppimispsykologinen vaikuttaminen
- RBB15 Työ- ja organisaatiopsykologinen vaikuttaminen
- RBB16 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen vaikuttaminen
- RBB17 Oikeuspsykologinen vaikuttaminen

RBB20 Psykologinen interventioselvittely (Interventioprosessin aloittamiseen vaadittava selvittelevä työ)

- RBB21 Sosiaali- ja terveystieteellinen interventioselvittely
- RBB22 Mielenterveyspsykologinen interventioselvittely
- RBB23 Neuropsykologinen interventioselvittely
- RBB24 Kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen interventioselvittely
- RBB25 Työ- ja organisaatiopsykologinen interventioselvittely
- RBB26 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen interventioselvittely
- RBB27 Oikeuspsykologinen interventioselvittely

RBB30 Psykologinen neuvonta ja ohjaus (asiakkaan tilan muutosta edistävä kannanotto tai vaikuttamistyö)

- RBB31 Sosiaali- ja terveystieteellinen neuvonta ja ohjaus
- RBB32 Mielenterveyspsykologinen neuvonta ja ohjaus
- RBB33 Neuropsykologinen neuvonta ja ohjaus
- RBB34 Kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen neuvonta ja ohjaus
- RBB35 Työ- ja organisaatiopsykologinen neuvonta ja ohjaus
- RBB36 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen neuvonta ja ohjaus
- RBB37 Oikeuspsykologinen neuvonta ja ohjaus

RBB40 Kohdennettu psykologinen interventio (Muutaman käyntikerran interventio mallin tai protokollan pohjalta)

- RBB41 Kohdennettu sosiaali- ja terveystieteellinen interventio
- RBB42 Kohdennettu mielenterveyspsykologinen interventio
- RBB43 Kohdennettu neuropsykologinen interventio
- RBB44 Kohdennettu kehitys- ja oppimisyhteisöpsykologinen interventio
- RBB45 Kohdennettu työ- ja organisaatiopsykologinen interventio
- RBB46 Kohdennettu ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen interventio
- RBB47 Kohdennettu oikeuspsykologinen interventio

RBB50 Lyhyt psykologinen interventio (Enintään 20 käyntikerran ja yhden vuoden kestävä interventio mallin tai protokollan pohjalta)

- RBB51 Lyhyt sosiaali- ja terveystieteellinen interventio
- RBB52 Lyhyt mielenterveyspsykologinen interventio
- RBB53 Lyhyt neuropsykologinen interventio
- RBB54 Lyhyt kehitys- ja oppimispsykologinen interventio
- RBB55 Lyhyt työ- ja organisaatiopsykologinen interventio
- RBB56 Lyhyt ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen interventio
- RBB57 Lyhyt oikeuspsykologinen interventio

RBB60 Pitkä psykologinen interventio (Kestoltaan 1-3 vuoden interventio mallin tai protokollan pohjalta)

- RBB61 Pitkä sosiaali- ja terveystieteellinen interventio
- RBB62 Pitkä mielenterveyspsykologinen interventio
- RBB63 Pitkä neuropsykologinen interventio
- RBB64 Pitkä kehitys- ja oppimispsykologinen interventio
- RBB65 Pitkä työ- ja organisaatiopsykologinen interventio
- RBB66 Pitkä ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen interventio
- RBB67 Pitkä oikeuspsykologinen interventio

RBB70 Erityispitkä psykologinen interventio (Kestoltaan yli kolme vuotta intervention mallin tai protokollan pohjalta)

- RBB71 Erityispitkä sosiaali- ja terveystieteellinen interventio
- RBB72 Erityispitkä mielenterveyspsykologinen interventio
- RBB73 Erityispitkä neuropsykologinen interventio
- RBB74 Erityispitkä kehitys- ja oppimispsykologinen interventio
- RBB75 Erityispitkä työ- ja organisaatiopsykologinen interventio
- RBB76 Erityispitkä ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologinen interventio
- RBB77 Erityispitkä oikeuspsykologinen interventio

RBB80 Psykologisen intervention lausunto tai yhteenveto (Interventiosta saadun tiedon pohjalta laadittu lausunto tai yhteenveto)

- RBB81 Sosiaali- ja terveystieteellisen intervention lausunto tai yhteenveto
- RBB82 Mielenterveyspsykologisen intervention lausunto tai yhteenveto
- RBB83 Neuropsykologisen intervention lausunto tai yhteenveto
- RBB84 Kehitys- ja oppimispsykologisen intervention lausunto tai yhteenveto
- RBB85 Työ- ja organisaatiopsykologisen intervention lausunto tai yhteenveto
- RBB86 Ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologisen intervention lausunto tai yhteenveto
- RBB87 Oikeuspsykologisen intervention lausunto tai yhteenveto

RBC00 Psykologin hallinto- ja kehittämistehtävät

Hallinto- ja kehittämistyö käsittävät organisaation, yrityksen tai oman praktiikan hallinnoimiseen ja kehittämiseen liittyvät työtehtävät.

RBC10 Psykologin hallinnollinen perustyö (Hallinto tai kehittämistyösuoritus, joka ei edellytä psykologista erityisosaamista)

- RBC11 Hallinnollinen perustyö sosiaali- ja terveystieteellisen psykologiassa
- RBC12 Hallinnollinen perustyö mielenterveyspsykologiassa
- RBC13 Hallinnollinen perustyö neuropsykologiassa
- RBC14 Hallinnollinen perustyö kehitys- ja oppimispsykologiassa
- RBC15 Hallinnollinen perustyö työ- ja organisaatiopsykologiassa
- RBC16 Hallinnollinen perustyö ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologiassa
- RBC17 Hallinnollinen perustyö oikeuspsykologiassa

RBC20 Psykologin hallinnollinen asiantuntijatyö (Psykologista asiantuntemusta hyödyntävä hallinto- tai kehittämistyösuoritus)

- RBC21 Hallinnollinen asiantuntijatyö sosiaali- ja terveystieteellisen psykologiassa
- RBC22 Hallinnollinen asiantuntijatyö mielenterveyspsykologiassa
- RBC23 Hallinnollinen asiantuntijatyö neuropsykologiassa
- RBC24 Hallinnollinen asiantuntijatyö kehitys- ja oppimispsykologiassa
- RBC25 Hallinnollinen asiantuntijatyö työ- ja organisaatiopsykologiassa
- RBC26 Hallinnollinen asiantuntijatyö ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologiassa
- RBC27 Hallinnollinen asiantuntijatyö oikeuspsykologiassa

RBC30 Psykologin esimiestyö (Esimiesasemasta käsin suoritettu hallinto- tai kehittämistyösuoritus)

- RBC31 Esimiestyö sosiaali- ja terveystieteissä
- RBC32 Esimiestyö mielenterveyspsykologiassa
- RBC33 Esimiestyö neuropsykologiassa
- RBC34 Esimiestyö kehitys- ja oppimisyhteisöissä
- RBC35 Esimiestyö työ- tai organisaatiopsykologiassa
- RBC36 Esimiestyö ympäristö-, yhteisö- ja kulttuuripsykologiassa
- RBC37 Esimiestyö oikeuspsykologiassa

RBD00 Psykologin koulutustehtävät

Tiedon tai osaamisen tavoitteellinen ja systemaattinen lisääminen koulutuksellisin keinoin.

- RBD10 Psykologin tiedonanto
- RBD20 Psykologin toteuttama opetustehtävä
- RBD30 Psykologin toteuttama kurssi
- RBD40 Psykologin toteuttama koulutusohjelma
- RBD50 Psykologin toteuttama koulutuksellinen ohjaus

RBE00 Psykologin julkaisutoiminta

Kirjallisten tuotosten julkaiseminen jonkin tieteellisen, ammatillisen, yhteishyödyllisen tai kaupallisen yhteisön perustamaa ja valvomaa julkaisukanavaa pitkin.

- RBE10 Psykologin menetelmäjulkaisu
- RBE20 Psykologin opetusjulkaisu
- RBE30 Psykologin asiantuntijajulkaisu
- RBE40 Psykologin tutkimusraportti
- RBE50 Psykologin tieteellinen julkaisu

Työskentelykohde

Psykologisen palvelutoiminnon kohde.

- I Psykologityön kohteena yksilö (Yksilöpsykologiset tai yksilölliset ilmiöt)
- P Psykologityön kohteena parisuhde (Parisuhdeilmiöt)
- F Psykologityön kohteena perhe (Perheilmiöt, lapsi-vanhempi-vanhemmat-suhteisiin kohdistuva psykologin toiminta)
- G Psykologityön kohteena ryhmä (Vähintään kolme henkilöä, jotka eivät muodosta varsinaista organisaatiota)
- O Psykologityön kohteena organisaatio (Institutionaalinen kokonaisuus)
- N Psykologityön kohteena yhteiskunta (Yhteiskunnallisiin prosesseihin suuntautuvat toiminta)
- M Psykologityön kohteena kansainvälinen yhteisö (Kansainvälisiin prosesseihin suuntautuva toiminta)
- E Psykologityön kohteena ammattitaito (Oman ammattitaidon kehittämiseen tähtäävä toiminta)

Palvelukonteksti

Toimintaympäristö jossa psykologinen palvelutoiminto tuotetaan.

- 1 Psykologin toteuttama asiakastyö (Suoraan asiakkaaseen kohdistuva työ)
- 2 Psykologin toimintaympäristön sisäinen palvelu (Toimintaympäristön jäsenten välillä tapahtuva toiminta)
- 3 Psykologin toteuttama verkostotyö (Organisaatioiden välinen yhteistoiminta)
- 4 Psykologin toteuttama kansainvälinen yhteistoiminta (Kansainvälisiä yhteyksiä sisältävä toiminta)

Psykologityön vaihe

Tiedonkäsittelymalliin pohjautuva vaiheistettu kuvaus psykologityön perussyklistä (suoritteen sisältäessä elementtejä useista vaiheista valitaan niistä keskeisin).

- 1 Psykologityön vaiheena valmistelu (Psykologisiin työskentelymuotoihin liittyvä ennakkovalmistelu ja suunnittelu)
- 2 Psykologityön vaiheena tiedonkeruu (Psykologisiin työskentelymuotoihin liittyvä tiedonkeruu ja muu vastaanottaminen)
- 3 Psykologityön vaiheena analysointi (Materiaalin organisoiminen, järjestäminen ja muu jatkokyöstäminen tulkintaa varten)
- 4 Psykologityön vaiheena tulkinta (Induktiiviset/deduktiiviset prosessit, tiivistykset ja johtopäätökset materiaalin pohjalta)
- 5 Psykologityön vaiheena raportointi (Materiaalin saattaminen kirjalliseen muotoon)
- 6 Psykologityön vaiheena toimenpide (Edelliseen prosessiin tai sen osiin perustuva toimeenpaneva suoritus)

Psykologityön vaikuttamisen tavoite

Vaikuttamisen ajoitus työn kohteena olevaan prosessiin (suoritteen sisältäessä elementtejä useista vaiheista valitaan niistä keskeisin).

- 1 Psykologityön tavoitteena proaktio (Alkutekijöistä lähtevä kehittämistyö)
- 2 Psykologityön tavoitteena tunnistaminen (Ilmiöiden esiin saattaminen)
- 3 Psykologityön tavoitteena ennaltaehkäisy (Kielteisen prosessin ehkäiseminen)
- 4 Psykologityön tavoitteena edistäminen (Myönteisen prosessin edesauttaminen)
- 5 Psykologityön tavoitteena korjaaminen (Syntyneitä vaurioita korjaava toiminta)
- 6 Psykologityön tavoitteena seuranta/vahvistaminen (Saavutettujen vaikutusten ylläpitoon tähtäävä toiminta)